

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 223 (4473) П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2008 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Обрання перенесено...

Ранкове засідання 20 листопада

Відкриваючи ранкове засідання, Перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Лавринович повідомив, що хоча профільні парламентські комітети й мають рішення щодо трьох антикризових законів, досі не знайдено компромісу в питанні кандидатури Голови Верховної Ради. Водночас він зауважив, що три фракції — БЮТ, ПР та «НУ—НС» — виступили з пропозицією 20 та 21 листопада попрацювати в комітетах. Її підтримали лише 155 народних обранців. СТОР. 2

ПАМ'ЯТЬ 33-ГО

Суспільство виявилося свідомішим за політичну еліту

Завтра Україна і солідарний з нею світ вшановуватимуть пам'ять жертв Голодомору 1932—1933 років. Четверту суботу листопада визначено як день жалоби ще указом Президента Леоніда Кучми. 22 листопада ми мали б відзначати ще одну дату — День свободи, зініційований уже указом Президента Віктора Ющенка. Завтра, якщо хтось забув, минає четверта річниця Майдану. Вперше за короткий відрізок історії дві події збіглися в часі. Про цей символічний збіг, уроки і змарновані шанси Помаранчевої революції ми розмовляємо з одним із «польових командирів» Майдану, заступником Голови Верховної Ради Миколою ТОМЕНКОМ. СТОР. 4—5

Коли будь-яка музика здається гріховною

Сьогодні в Червоному залі столичного Будинку кіно відбудеться прем'єра документального фільму Сергія Буковського «Живі» («Листопад-фільм», сценарна група: Сергій Тримбач, Вікторія Бондар, Євгенія Кравчук, оператор-постановник Володимир Кукоренчук, продюсери Марк Едвардс та Вікторія Бондар). СТОР. 11

Поет завжди відчуває ритми і болі життя

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Принаймні так вважають організатори та журі Всеукраїнського поетичного вернісажу «Троянди й виноград-2008», який відбувся в Києві вже вдруге. Ініціаторами його стали Фонд Максима Рильського, який очолює онук класика, також Максим Рильський, та Український фонд культури на чолі з Борисом Олійником. Один із найбільших виробників автобусів середнього та малого класу — корпорація «Еталон» стала генеральним спонсором завершального етапу. Початок змагання було оголошено ще навесні — у квітні, а напередодні в Національній філармонії вшановували переможців.

На знімку: кришталеву троянду і диплом одній із переможців конкурсу Ользі Слоньовській вручають Борис Олійник і Максим Рильський. СТОР. 7

Стічні води знову потрапили в море

Черговий потужний викид фекальних вод стався біля берегів Феодосії. За словами прокурора міста Володимира Дромашка, на очисних спорудах селища Курортне відбувся викид каналізаційних стоків у річку Отуз. Тож рівень фосфатів у морі в місці викиду перевищує допустимі показники у двісті разів, рівень лакто-позитивних кишкових паличок — уп'ятеро. За фактом порушено кримінальну справу, **повідомляє наш кримський власкор Віктор ХОМЕНКО.**

Тим часом у звіті Єврокомісії з питання довкілля зазначається, що Україна не здатна адекватно реагувати та злагоджено усувати наслідки техногенних аварій. Зокрема, експерти свідчать, що в районі Керченської протоки досі залишається частина нафтопродуктів після торішньої аварії російського танкера. Відсутня і система утилізації відходів. Усе це негативно впливає на екосистему узбережжя, йдеться в документі. Також експерти радять провести інвентаризацію перевезень небезпечних вантажів.

ПОДІЇ

Полювання на долар

Накручуючи відсотки, банкіри борються зі спекулянтами?

На міжбанківському валютному ринку країни гривня продовжує падати. Вчора долар «підріс» ще на 10 копійок — до 5 гривень 99 копійок. Підстрибнув у ціні і євро. На це одразу відреагували обмінні пункти, в яких американська валюта знову «переступила» позначку в шість гривень. Однак, незважаючи на дорожнечу, купити валюту в Києві зараз практично неможливо. І ті, хто зняв з депозитів гривні, побоюючись дефолту, не знають, як тепер перевести свої заощадження у тверду валюту. Ну а ті банки, що продають долари і євро, беруть за це комісійні в розмірі від трьох до восьми відсотків. Таким чином, банкіри реагують на директиву Нацбанку про те, що курс продажу долара не повинен відрізнятися від офіційного більше, ніж на півтора відсотка. При цьому касири запевняють клієнтів, що беруть гроші не за обмінну операцію, а за перерахунок наявних грошей під час продажі валюти.

Учора до загального громадського невдоволення приєднав свій голос Президент України Віктор Ющенко. На нараді в Нацбанку України він розкритикував дії банкірів, заявивши, що вони нераціонально використовують гроші, отримані від НБУ. СТОР. 6

КОРОТКО

❒ З початку року на замовлення роботодавців на Миколаївщині підготовлено майже сім тисяч спеціалістів.

❒ У Луцьку стартувала місячна благодійна акція «Святий Миколай».

❒ Норвезька програма енергоефективності та екологічного поліпшення у будівництві і промисловості впроваджуватиметься на Вінниччині.

(За повідомленнями Укрінформу).

І ніколи не прогадаєш

У селищі міського типу Петрівка шанувальників парламентської газети більше, ніж в інших населених пунктах Станично-Луганського району. До того ж це постійні передплатники, котрі є учасниками всіх заходів селищної пошти. Днями тут було проведено День передплатника, в якому взяла участь і газета «Голос України». Ті, хто першими передплатили наше видання, одержали подарунок — футболку і бейсболку з логотипом газети.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Фото автора.

Партійним спискам: «Ні!»

Я ВАМ ПИШУ...

З року в рік обговорюємо одне і те саме: вибори. І знову голосуватимемо за партійні списки, не знаючи, за кого. Обираємо «кота у мішку», товчемося на місці і, відповідно, живемо, як у мішку. А ті «коти» ховаються від виборців, бо знають, що при відкритому голосуванні до Верховної Ради України не пройдуть. А так — почувають себе господарями країни, дурять народ, продають усе, що можна і не можна.

Я вважаю, що голосування повинно бути відкритим — за кожного кандидата окремо, тоді з новообраними лідерами життя у країні піде на лад.

С. КОВАЛЕНКО.

Гадяч Полтавської області.

Триває передплата на газети та журнали на 2009 рік

Передплату на «Голос України» протягом року українською чи російською мовою можна оформити в будь-якому відділенні поштового зв'язку.

Шукайте в каталозі ДП «Преса» на 2009 рік ціни на «Голос України», в які вже входить вартість приймання передплати та доставки газети.

Надсилайте до редакції копії квитанцій на піврічну або річну передплату п'ятиразового виходу — і ви станете учасником розіграшу автомобіля, купи грошей (3000, 2000 і 1000 гривень) та різних подарунків.

«Голос України» чекає своїх читачів і прихильників.

Обрання перенесено...

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 20 листопада

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Щоправда, після голосування бютівець Олег Ляшко заявив: фракція не вимагає перерви в роботі парламенту, бо в умовах кризи він має працювати й вирішувати важливі для суспільства питання. Роз'яснення вніс лідер фракції Іван Кириленко. За його словами, фракція пропонує повернутися до колишньої практики, коли законопроекти обговорювали протягом трьох днів, а голосування відбувалося в один день. Однак, за словами головуючого, така пропозиція не може бути прийнята, оскільки потрібно внести відповідні зміни до Регламенту. Їх має підписати Голова Верховної Ради, якого немає. «Пропозиція може бути розглянута, але продовження не матиме», — зауважив О. Лавринович.

Натомість сесія підтримала пропозицію комуніста Петра Симоненка щодо виступів лідерів фракцій. Заслухавши позиції політичних сил, народні депутати постали перед запитанням: що робити далі? Адже, відхиливши двічі (вдруге «за» роботу в комітетах проголосували 218 обранців. — **Авт.**) пропозицію попрацювати в комітетах, вони, згідно з рішенням погоджувальної ради, яка відбулася в понеділок, мали першим розглянути питання обрання глави парламенту. Однак охочих виявилося небагато — лише 78 народних обранців. Відповідно до рішення тієї ж погоджувальної ради сесія не могла перейти й до розгляду інших питань порядку денного. Не підтримали народні обранці й пропозицію Івана Кириленка про тридцятихвилинну перерву. Зрештою, сесія 302 голосами проголосувала за пропозицію Олександра Єфремова (фракція Партії регіонів) попрацювати два дні в комітетах. Наступний пленарний тиждень, згідно з календарним планом, парламентарії мають провести у виборчих округах. Тож наступне пленарне засідання відбудеться другого грудня.

На початку ранкового засідання народні депутати хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв Голодомору.

Олена ГОРБУНОВА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ВІТАННЯ

Роман Зварич

Володимир Макієнко

На початку ранкового засідання народні депутати привітали з днем народження своїх колег — Романа Зварича, Володимира Макієнка, Віталія Калюжного та Володимира Ярощука.

Віталій Калюжний

Володимир Ярощук

Із виступів представників фракцій

Петро Симоненко (КПУ):

Ми є свідками, як олігархи домовляються з Ющенком відносно розподілу України, влади і власності. А в цей час криза в країні стає некерованою, спустошується Пенсійний фонд, лягає виробництво, надходження до бюджету скорочуються, як шагренева шкіра. Після масової зупинки промислових підприємств, коли десятки тисяч людей опинилися на вулиці — або їх звільняють, або відправляють у неоплачувані відпустки, прийшов час і пенсіонерів. Перебої з виплатами пенсій в листопаді з поодиноких випадків стали масовим явищем у сільській місцевості та малих містах. Катастрофічний вигляд має ситуація із забезпечення лікувальних установ медикаментами та обладнанням, з виплатами зарплат працівникам лікарень, різко скоротилися витрати на харчування хворих у стаціонарах. Підвищення цін на медикаменти позбавили мільйони людей можливості придбати найнеобхідніші ліки. А в той час, коли, скажімо, в Бородянці на утримання бездомної собаки витрачається 6 гривень на день, у центрі Києва в Жовтневій лікарні на хвору людину витрачають щодня 4 гривні. Необхідно прийняти спеціальний закон, котрий заборонить — особливо в кризовий період — будь-яку приватизацію таких підприємств, як той же Одеський припортовий завод. Треба взяти під жорсткий контроль власників стратегічних підприємств і змусити їх зберігати робочі місця, повернути гроші з офшорів і спрямувати на забезпечення соціальних гарантій — виплату зарплати, наповнення Пенсійного фонду та фінансування програм перекваліфікації.

Микола Азаров (Партія регіонів):

Тиждень тому опозиційний уряд, сформований Партією регіонів, розглянув соціально-економічну ситуацію в країні й ухвалив пакет законів. У чому основні особливості сьогоднішньої ситуації?

Перше. Проблема платіжного балансу країни. Колосальне негативне сальдо. Прийняття цих законопроектів, пов'язаних із поліпшенням нашого торговельного балансу, дасть змогу країні зменшити негативне торговельне сальдо на 10 мільярдів доларів.

Друге. Комплекс заходів, спрямованих на соціальний захист наших людей. Необхідно негайно вжити заходів для того, щоб відновити купівельну спроможність наших людей. Пакет насамперед передбачає підвищення розмірів мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, а також перегляд принципів формування прожиткового мінімуму, підняття межі доходів населення, що підлягає індексації, зниження відрахувань з доходів громадян з низьким рівнем доходів через збільшення податкової соціальної пільги неоподатковуваного мінімуму.

Наступний важливий напрям — це стабілізація економічної ситуації в країні: це насамперед заходи, які дозволять нашій промисловості закумулювати ресурси, необхідні на модернізацію, інвестиційні процеси.

Наступна частина законопроекту регулює підтримку ліквідності у банківській системі або капіталізацію банків. Важливий напрям — підтримка нашого агропромислового комплексу.

Іван Кириленко (БЮТ)

Ми погоджувались на перерву минулого тижня, коли, дійсно, уряд вніс 25, а потім ще чотири невідкладні закони.

Ось перший закон, який врегульовує проблеми аграріїв. Ліквідація давальницької схеми, яка руйнує сільське господарство вже не один рік і, мабуть, не одне десятиліття, в цьому законі є. А також ліквідація мита на соняшник, розблокування торгівлі цим важливим ресурсом, пролонгація кредитів.

Другий закон — будівництво. Уряд пропонує житло, яке на 50 відсотків чи на 70 збудовано, профінансувати повністю і 30 відсотків першого внеску молодих сімей заплатити за рахунок державного бюджету.

Не ми автори того заколоту, який відбувся минулого тижня. Раз задумали щось, у вас є 233 голоси — будь ласка, голосуйте, обирайте Голову і давайте працювати. Створюйте коаліцію і беріть на себе відповідальність так, як Конституція передбачає. Не виходить коаліцію створити, але наші голоси потрібні — будь ласка, ми — під зобов'язання. Під зобов'язання не чіпати сьогодні уряд, не множити кризу, не чіпати парламент, не дратувати суспільство достроковими виборами. Під від-по-відаль-ність! І щоб не плутати карти, ми не висуваємо свого кандидата. Не дорікайте нам в інтриганстві, не ми його автори. До роботи!

В'ячеслав Кириленко («НУ—НС»)

Ми ухвалили антикризовий законопроект. Але нам видається, що далеко не всі проблеми в банківській сфері розв'язані. Можна говорити про макрорівень і про інші пишномовні речі, але люди в кіосках не можуть купити твердої валюти, люди в кіосках повинні сплачувати комісію, бізнес не може взяти кредити або змушений переплачувати за процентною ставкою без попереджень і практично змушений погоджуватись із драконівськими вимогами банківської системи, реальний сектор страждає, жодної уваги серйозного типу до цього сектору немає.

Є багато коментарів навколо кризи в сільському господарстві, у металургії, в хімії і в будівництві, але відповідей на цю кризу немає. Ми задоволені, що уряд вніс нібито велику кількість законопроектів. Ми внесли соціальний антикризовий законопроект, який уже пройшов профільний комітет.

Крім того, ми повинні подбати про бодай мінімальні соціальні стандарти, які з 1 січня треба тримати. Тому що головні загрози соціального типу, які зараз стали перед країною, — це інфляція, і у зв'язку з цим зменшення купівельної спроможності, і безробіття. Шановні депутати, з 1 січня пенсійний коефіцієнт за діючим законодавством зменшується з 1,35 до 1. Чотирнадцять мільйонів пенсіонерів можуть втратити у пенсіях. Тому треба ухвалювати відповідне рішення, яке запобігає цьому.

Володимир Литвин (Блок Литвина):

Треба зробити все, щоб проблеми Верховної Ради, а відтак — проблеми українського народу вирішувалися в стінах парламенту.

Переконаний, скільки б ми не повторювали тут про ті проблеми, які існують в Україні, якщо не буде консолідованості й відповідальності уряду, Верховної Ради, і розуміння необхідності спільної діяльності з боку Президента, жодної перспективи Україна не матиме.

Що ми сьогодні маємо? Наш Президент — весь у минулому. Уряд — весь у війні. Україна — в тотальній кризі. Тому наша пропозиція полягає в тому, щоб не показувати стос законів, які є, а запросити Прем'єр-міністра, Президента України і послухати, в якому стані перебуває країна. Запропонувати Президенту України виступити із посланням до українського народу і гранично відверто і чесно сказати людям, що відбувається і що їх чекає. Хай Прем'єр-міністр виступить і запропонує пакет антикризових заходів. Під цей пакет запропонувати переформатування відповідно у складі уряду. Після того прийняти всі необхідні рішення. Ну, ми повинні знати, шановні колеги, 30 мільярдів виділено банкам на рефінансування. Яким банкам, під які проекти? Щоб знову вкрасти? І знову під гаслами захисту українського народу?

Давайте говорити про те, що Україна — в небезпеці. Давайте будемо говорити кожний присутній тут, що нам болить Україна.

Чому не хочуть, щоб Верховна Рада працювала? Чекають 23 листопада, щоб були будь-які підстави у будь-який момент повісити великий замок на Верховній Раді України. Це факт, про який потрібно говорити.

Наш Президент — весь у минулому. Уряд — весь у війні. Україна — в тотальній кризі

Подвійне громадянство недопустиме

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

На початку засідання **Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин** народні депутати звернули увагу на те, що комітет має реагувати на випадки порушення прав людини, які вже мають місце і, не виключено, поширюватимуться у зв'язку з фінансово-економічною кризою, масовими звільненнями працівників. Його голова Ігор Шаров запевнив, що комітет оперативно реагуватиме і на внесення урядом та народними депутатами антикризових законопроектів, які в компетенції комітету, не зволікаючи з їхнім розглядом, і на звернення громадян стосовно порушення їхніх конституційних прав.

Парламентарії рекомендували парламентові ухвалити в першому читанні проект закону про внесення змін до Закону «Про громадянство України» щодо усунення колізій, які дозволяють подвійне громадянство, внесений народними депутатами Олегом Зарубінським та Миколою Рудченком (Блок Литвина). Автор законопроекту О. Зарубінський наголосив, що за Конституцією в Україні заборонено мати подвійне громадянство. Однак через прогалини в чинному законодавстві десятки тисяч, а то й сотні тисяч наших співвітчизників мають паспорти кількох держав. Останнім часом почастішали випадки отримання подвійного громадянства — українського та російського — в Криму, і ця проблема вже переростає в загрозу національній безпеці держави, наголошували депутати. Запропоновані поправки до чинного закону про громадянство України уточнюють підстави для отримання та втрати громадянства. Зокрема, передбачається визначити підставою для втрати громадянства України добровільне набуття громадянином України громадянства іншої держави. А добровільним набуттям громадянства іншої держави вважати випадки, коли громадянин України, який досяг повноліття, звертався із заявою чи клопотанням про набуття громадянства іншої держави, відповідно до порядку, встановленого національним законодавством держави, громадянство якої набуто. Або ж отримав та використовував документи, які засвідчують громадянство іншої країни. В разі ухвалення цього закону Служба безпеки України протягом шести місяців з моменту набуття чинності цим законом має перевірити осіб, уповноважених на виконання функцій держави, в тому числі й посадових осіб місцевого самоврядування, на предмет громадянства іншої держави.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Під час обговорення народні депутати зауважували, що ухвалення нової редакції закону про громадянство не повинно призвести до того, що багато хто з наших співвітчизників взагалі залишиться без будь-якого громадянства. А представники Міністерства юстиції наголошували на тому, що СБУ може виконувати лише ті функції, які їй визначено відповідними законами. І хоча Головне науково-експертне управління Верховної Ради пропонувало відхилити цей законопроект, більшість членів комітету зійшлися на думці, що всі зауваження та пропозиції можуть бути узгоджені під час підготовки законопроекту до другого читання.

Юліана ШЕВЧУК.

Жодне самозахоплення узаконено не буде

На півострові територія самовільно захоплених ділянок за площею вже дорівнює Сімферополю, Ялті, Феодосії, Судаку й Бахчисарайському району — встановила комісія при уряді АРК з вироблення й координації заходів із врегулювання ситуації, що склалася у зв'язку з самочинним захопленням земельних ділянок.

Нині самозахоплення виставлено бар'єр — нарешті створено повний реєстр земельних ділянок під індивідуальне будівництво, якими наділені кримчани, розповів голова Рескому із земельних питань Микола Голубєв. «Тепер ми аргументовано розмовляємо з людьми, які прагнуть отримати ділянки додатково до тих, що вже мають, ведемо роз'яснювальну роботу, посилаючись на законодавство, — запевняє він. — Це дає позитивні результати: більшість громадян розуміють ситуацію». Але ще залишаються певні групи людей, яких «дрібні вожді» провокують на створення угрупувань, що мають на меті отримати землю незаконним шляхом.

На сьогодні виявлено 62 ділянки, які перепродано вже тричі. Тобто їх покупців ошукано, про що повідомлено правоохоронні органи.

За результатами 2612 перевірок виявлено майже півтори тисячі порушників законодавства, які незаконно зайняли 63 323 гектари. Порушникам цивілізованих земельних відносин видано понад 2,5 тисячі приписів, із них більше тисячі повторно. Складено 812 протоколів, винесено майже 700 постанов на суму понад 200 тис. грн. 307 постанов уже виконано. В органи прокуратури з початку року направлено 675 матеріалів перевірок.

— Дуже важко узгоджувати питання землевідведення з новообраними сільськими й селищними головами, бо їх не цікавить те, що було до них, — бідкається Микола Голубєв. Проблемною у цьому плані залишається, зокрема, Ізобільненська селищна рада, де дуже важко й давно узгоджується питання виділення під Алуштою 200 га землі для депортованих.

Ускладнюється проблема тим, що державні виконавчі органи й правоохоронці кволо реагують на рішення судів стосовно самовільно захоплених земель. Члени комісії прагнуть остаточно покінчити з самозахопленнями на півострові. Завдяки їхнім діям на більш як 700 гектарів збільшилися в кордонах селища в Сімферопольському районі, де виконано оцінку земель. Усі ці матеріали розглянула Верховна Рада автономії, яка на проведення необхідних заходів виділила із кримського бюджету 3,5 млн. грн. Завдяки цьому депортовані громадяни змогли отримати землю на законний підставах.

За результатами 2612 перевірок виявлено майже півтори тисячі порушників законодавства, які незаконно зайняли 63 323 гектари. Порушникам цивілізованих земельних відносин видано понад 2,5 тисячі приписів, із них більше тисячі повторно. Складено 812 протоколів, винесено майже 700 постанов на суму понад 200 тис. грн. 307 постанов уже виконано. В органи прокуратури з початку року направлено 675 матеріалів перевірок.

Нині на півострові розмічено 11 тисяч земельних ділянок, забудовується — 9538. Зведено 7,5 тисячі тимчасових споруд для господарських потреб і 576 — капітальних. Але на якій підставі збудовано й хто понесе відповідальність за самобуди, — з вирішенням цих питань зволікати не можна, бо це сприяє поширенню настроїв вседозволеності у певної частини жителів Криму.

Такої інтенсивної розробки генеральних планів населених пунктів і містобудівної документації не спостерігалося за всі останні 15 років, зазначили члени комісії. Найактивніше ведуть справу на території Трудівської, Мирнівської, Добровської й Чистенської сільрад, де вже склали техніко-економічні обґрунтування й генплани забудови територій. Закінчується експертиза проектної документації, тож депутати змушують розглянути ці документи на найближчих сесіях і затвердити детальні генеральні плани своєї території. Однак розробка генпланів — це ще півділа, бо не вистачає виконавців — проектувальників, які безпосередньо готують містобудівну документацію.

Комісія також рекомендувала кримським правоохоронцям забезпечити дотримання громадського порядку під час виконання рішень судових органів про звільнення самовільно зайнятих земельних ділянок.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

СУДОВИЙ ЛІКНЕП

Пишемо позов

Отже, суд, якому належить розглядати справу, вибрано. Тепер необхідно підготувати позовну заяву: аргументовано, з посиланням на докази та з обов'язковим дотриманням встановленої законодавством форми. Про аргументації та докази поговоримо пізніше, а зараз звернемо увагу на форму заяви. Вона повинна відповідати таким критеріям.

По-перше, має бути оформлена у письмовій формі. По-друге, у ній обов'язково має бути зазначено:

1) найменування суду, до якого подається заява;

2) ім'я (найменування) позивача і відповідача, а також ім'я представника позивача, якщо позовна заява подається представником, їх місце проживання або місцезнаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку, якщо такий відомий;

3) зміст позовних вимог;

4) ціну позову щодо вимог майнового характеру;

5) виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги;

6) зазначення доказів, що підтверджують кожну обставину, наявність підстав для звільнення від доказування;

7) перелік документів, що додаються до заяви;

8) підпис позивача або його представника із зазначенням дати її подання.

9) довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо позовну заяву подає він.

10) квитанції про сплату судового збору та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи.

Також до позовної заяви необхідно додати її копії та копії всіх документів, що додаються до неї, для кожного з відповідачів і третіх осіб. Однак щодо цієї умови є виключення. Правила щодо подання копій документів не поширюються на позови, що виникають з трудових правовідносин, а також про відшкодування шкоди, завданої внаслідок злочину чи каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду.

Загалом позов має приблизно такий вигляд (це лише приблизний зразок форми заяви).

До N-ського районного суду
м. N; вул. Травнева, 9,
позивач:
Петренко Іван Семенович,
який проживає за адресою:
м. N, вул. Квітнева, 5, кв. 5
засіб зв'язку:
тел. 2-44-55
відповідач:
Коваленко Семен Іванович,
який проживає за адресою:
м. N, вул. Квітнева, 5, кв. 10
засіб зв'язку:
тел. 2-77-88

позовна заява

про відшкодування шкоди, яка завдана залиттям квартири

У тексті вказуєте, що ви є власником квартири №5 по вулиці Квітневій, будинок №5, дату, коли позивач залив вашу квартиру, внаслідок чого сталося залиття, результати акту огляду комісії, розмір завданої шкоди та її вартість, небажання відповідача відшкодувати завдану вам шкоду.

Виходячи з викладеного та керуючись ст. 1166 Цивільного кодексу України та ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України, прошу:

1. Стягнути з Коваленка Семена Івановича на мою користь _______ грн. — розмір завданої мені шкоди.

2. Покласти на відповідача витрати, пов'язані з розглядом цієї справи.

Додатки

1. Перераховуєте документи, якими будете доводити наявність шкоди.

підпис

дата

До речі, у позовній заяві ви маєте право об'єднати кілька вимог, якщо вони пов'язані між собою.

Зверніть увагу, що ціна позову визначається: **табл. 1**

Якщо визначена позивачем ціна позову вочевидь не відповідатиме дійсній вартості спірного майна або на момент пред'явлення позову встановити точну його ціну неможливо, то розмір судового збору попередньо визначатиме суд з наступним стягненням недоплаченого або з поверненням переплаченого судового збору відповідно до ціни позову, встановленої судом при вирішенні справи.

Про сплату державного мита і хто звільнений від його оплати — наступного разу. Якщо у вас є додаткові запитання, що вас цікавлять, пишіть нам.

На замітку: Якщо не дотримаєтесь зазначення обов'язкових вимог у позовній заяві, то її залишать без руху і дадуть строк для усунення недоліків.

Наталя ГЕЛЕТКО.

табл. 1

у позовах про стягнення грошових коштів	сумою, яка стягується
у позовах про визнання права власності на майно або його витребування	вартістю майна
у позовах про стягнення аліментів	сукупністю всіх виплат, але не більше ніж за шість місяців
у позовах про строкові платежі і видачі	сукупністю всіх платежів або видач, але не більше ніж за три роки
у позовах про безстрокові або довічні платежі і видачі	сукупністю платежів або видач за три роки
у позовах про зменшення або збільшення платежів або видач	сумою, на яку зменшуються або збільшуються платежі чи видачі, але не більше ніж за один рік
у позовах про припинення платежів або видач	сукупністю платежів або видач, що залишилися, але не більше ніж за один рік
у позовах про розірвання договору найму (оренди) або договору найму (оренди) житла	сукупністю платежів за користування майном або житлом протягом строку, що залишається до кінця дії договору, але не більше ніж за три роки
у позовах про право власності на нерухоме майно, що належить фізичним особам на праві приватної власності	дійсною вартістю нерухомого майна, а на нерухоме майно, що належить юридичним особам, — не нижче його балансової вартості
у позовах, які складаються з кількох самостійних вимог	загальною сумою всіх вимог.

Суспільство виявилося свідомішим

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Свобода — здобуток країни, а не її влади

— Миколо Володимировичу, складається враження, що політиків колись «помаранчевого забарвлення» дуже влаштовує нинішнє «витіснення» з календаря Дня свободи. Не треба ганьбитися перед людьми, бо виходити до них має бути соромно і страшно: що їм можна сказати?

— Так, на календарі свято є, але про нього воліють не згадувати. І річ не в тому, що його, як ви кажете, «витіснили» жалобні заходи. Державні особи, які передбачали цей збіг, могли б запропонувати вихід із ситуації: ніхто нікого не звинувачував би, якби відзначення трагічного ювілею перенесли на неділю, все-таки це умовна дата, а День свободи чітко окреслений 22 числом.

— Але ж заздалегідь на відзначення 75-х роковин Голодомору запрошено поважних гостей — глав держав, представників міжнародних організацій...

— Так, це правда — запрошено заздалегідь. Заздалегідь і треба було врахувати обставини, але натомість святкування 4-ї річниці Майдану просто зліквідували. Вважаю, що це — помилка, вияв неповаги до тих мільйонів людей, які чотири роки тому захистили свободу в Україні. Ми, чотири «польових командири» Майдану — я, Юрій Луценко, Володимир Філенко і Тарас Стецьків, усе-таки домовилися, що знайдемо спосіб подякувати тим, хто в листопаді 2004-го вийшов на Майдан за велінням совісті. Зробимо це сьогодні, бо насправді свого часу, коли готувався відповідний указ Президента, точилася дискусія, з якого саме числа почався відлік свободи в нашій країні. Ми, до речі, наполягали на 21 листопада, бо саме цього дня розпочалися основні події. Вже тоді, у день голосування, ми поставили сцену, і люди, усвідомлюючи, що вибори обернулися небаченими досі фальсифікаціями, ввечері прийшли на майдан Незалежності без жодної мобілізації.

— Власне, саме 21 листопада пролунала вирішальна фраза: «Ми тут стаємо і не розходимося»...

— Абсолютно правильно. Але ще раз повторюю: на жаль, скорботне слово «роковини» нині стало важливішим за життєдайну «річницю». Можливо, те, що я зараз скажу, буде неприйнятне для патріотично налаштованої частини читачів «Голосу України». Але я це скажу, бо також вболіваю за свою країну. Я не вважаю, що голодомор має бути ключовою ознакою України у світі. Це не є елементом формування правильного образу нашої держави в очах міжнародної спільноти. Євреї пішли цим шляхом, але не певен, що нам треба повторювати їхній досвід постійно зосереджуватися на чорних сторінках історії, це шкідливо для організму нації. Так, була жахлива трагедія, про неї треба розповідати іншим і пам'ятати самим, але не можна лише на ній чи на прикладі Полтавської битви, ювілей котрої також маємо відзначати за указом Президента, формувати образ України як країни трагедій, невдач і поразок. Повинен бути баланс темного і світлого.

— А що б ви записали до позитивної частини цього балансу?

— У нас є чим пишатися — ось і розкриваймо це світові. Чому ми нехтуємо нашою славою — добою Київської Русі, козацькою добою, адже все це —предмет нашої гордості. Ми мали найпотужнішу імперію в той період, коли і культура, й архітектура, і дипломатія, й освіта того часу вивищували нас в очах світу. Я на цьому акцентував би увагу, а не віддавав на відкуп іншим Київську Русь, наче її столиця була не в Києві, а значно північніше. Ось перед початком нашої розмови ми зачепили тему романтизму Гоголя. Він же позиціонував українців як унікальну націю, як лицарський і легендарний народ.

Так само є чим похвалитися перед світом і сьогодні: культура, природний потенціал — згадайте тільки, які перлини засяяли під час визначення семи природних та семи історико-архітектурних чудес України. А геополітичне положення! Є маса речей, які переконливо доводять, що іншої країни такої на планеті немає. Зрештою нам треба будувати країну оптимізму, а не вічного зациклення на песимізмі.

— Однак, погодьтеся, що особливого оптимізму не навіває і святкування Дня свободи. Воно більше нагадує роковини, ніж річницю.

— Я погоджуюсь і спробую пояснити чому. Для мене надзвичайно важливе є те, про що я казав ще три роки тому: має відбутися деперсоніфікація, департизація Майдану. Прив'язувати його до конкретних осіб — це величезна помилка. Насправді ключова мотивація, ключове завдання людей було змінити країну. Це ініціатива не тодішнього кандидата в президенти, не його штабу, не польових командирів, а загальнолюдська. Я передивився, до речі, свої тодішні записи і зафіксував, що десь на третій день ми відійшли від образу одних персон і восхваляння інших. Я сам це зробив і просив інших змінити риторику: в основі виступів з трибуни мала бути повага до людини, заклики до свободи, єдності, згуртування нації — «Схід і Захід разом!»... Бо якби цінності Майдану вимірювалися тільки підтримкою однієї персони і критикою іншої, ми не зібрали б такої кількості людей з усіх регіонів. Тому, коли ми кажемо про спадщину Майдану, то не помилимося, що це було світоглядно-ідеологічне об'єднання українських громадян, які хотіли жити в країні свободи: економічної, політичної, в країні, де обирають, думають, діють за власним вибором, а не наказом начальника. І ми змінилися. Я не знаю нині жодного вищого навчального закладу, де ректор змусив би сьогодні студентів показувати бюлетені, не знаю підприємств і установ, де керівник погрожував би санкціями за «неправильне» волевиявлення. Ми Майданом прибрали примус і страх людей!

— Якщо тоді відбулося світоглядно-ідеологічне об'єднання людей, то чому не відбулося такого об'єднання між вами, тими, хто в результаті Помаранчевої революції прийшов до влади? Так, народ сьогодні не примусиш голосувати «правильно», він сам — добровільно — змушений продавати свій голос, адже переконався, що його, за великим рахунком, продали ті, на кого він так довірливо сподівався, мерзнучи під пронизливим вітром чотири роки тому.

Фото прес-служби депутата.

2004 р. Помаранчева революція, Микола Томенко на Майдані.

— Тому, що політики обрали, на превеликий жаль, традиційно короткий шлях: почали виходити зі своїх інтересів — посад, економічних сатисфакцій, ще з чогось «шкурного». А в суспільства була зовсім інша мотивація. Воно мерзло не за посади і гроші...

— Виходить, суспільство свідоміше за свою політичну еліту?

— Виходить, так. Уже фактично через рік відбувся серйозний конфлікт двох складових Майдану: майдану політиків і Майдану народу. Перший сказав: ми згодом повернемося до того, що так красиво вам обіцяли, але зараз нам треба вирішити свої питання. Другий вибухнув розчаруванням: не за свій вибір свободи — за тих, хто мав її проводити на всіх рівнях життя.

Мій аналіз подій показує: у мирі й згоді ми прожили тільки кілька місяців. Країна з довірою ще чекала реальних змін. Але те, що розпочалося у великій політиці, дедалі більше перекреслювало цю довіру. Щороку цей конфлікт набирав серйозніших масштабів і дійшов нині до найстрашнішої ситуації — люди виставили на продаж свій голос. Тому я не заперечую очевидного: політичні лідери, що асоціювалися з Майданом, втратили зв'язок і з його цінностями, і з суспільством. Вони не вважають за необхідне повернути той «морський вузол», що тісно зв'язував їх з людьми чотири роки тому. Останні події ще більше переконали мене в такому висновку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА (з архіву «Голосу України»).

28 грудня 2004 р. ЦВК оприлюднила попередні результати III туру виборів.

Самі себе побороли

— Нинішня влада, що вийшла переважно з Майдану, цього не бачить?

— Я б не сказав, що не бачить. Вона просто перегорнула сторінку: для більшості Майдан став трампліном до кабінетів на Печерських пагорбах, інструментом задоволення своїх інтересів. Хоч як це парадоксально, уроками Майдану більше скористалися його опоненти.

— Така кількість помилок, яких припустилися ви, натхненники Помаранчевої революції, зрештою, знову відчинила цим опонентам двері до влади.

— Невідповідність задекларованим речам просто вистелила їм шлях до реваншу. Цьому сприяв, скажу відверто, і внутрішній конфлікт між нами.

— Як казав Іван Мазепа, самі себе побороли?

— І продовжуємо успішно побороювати. Вважаю, що велика в цьому вина Президента: енергія першої особи в державі та її оточення спрямована не на те, щоб щось зробити, а щоб когось зняти — це засвідчили останні події в парламенті. Отже, війна триває, і «бойові дії» не вщухнуть до президентських виборів. Це щонайменше. На мою думку, дискредитація Майдану відбуватиметься доти, доки остаточно не поставимо крапку: політики —ні помаранчеві, ні біло-червоні — не мають жодного права на його спадщину.

Я був і залишаюся критиком міфологізації Майдану. Як віце-прем'єр боровся з головами облдержадміністрацій, з урядовцями, із представниками секретаріату Президента, які за ідеологічною риторикою забули, що їм насамперед треба наполегливо працювати над реалізацією обіцянок народу. Бо планка тих обіцянок була такою високою, що падіння обернулося не просто легким ушкодженням — дуже серйозними, майже летальними травмами.

У нас з'явилася нестерпна традиція — державні свята проводити під помаранчевими прапорами. Для мене це було шоком. Річниця перепоховання Тараса Шевченка і стоять студенти з помаранчевими стягами...

— Або з біло-червоними...

— Ставлення аналогічне. Кобзар не був ні членом «НУ», ні членом БЮТу. Деякі люди з оточення Віктора Ющенка, які, чесно кажучи, мали досить віддалений стосунок до цієї справи, побачивши, що для Президента Майдан є дуже позитивною емоцією, почали творити культ з майданної символіки: її реєстрували, сертифіковували, продавали... А натомість після здобуття влади Майдан потрібно було залишити для історії та займатися державою. До речі, згодом це підхопили й інші партії, і БЮТ тут не виняток. Символи Майдану не можна піднімати до рівня державної ідеології, за всієї поваги до них, вони не згуртовують націю. У нас є визначена державна символіка — з нею, будь ласка, вперед! До речі, для мене якраз і було гордістю, що основна складова Майдану — представники середнього і малого бізнесу, до того далекі від усяких патріотичних сентиментів, збагнула: без вшанування державних символів соромно жити. Я зустрічав після того десятки бізнесменів, які зізнавалися, що я навчив їх співати гімн. І це також заслуга Майдану. Хроніку тих часів просто приємно дивитися, бо це картина тієї омріяної України, де присутні Одеса і Львів, Полтава і Горлівка, решта міст і сіл країни, де кожному є місце, де всі рівні...

— Спровоковане політиками маніфестування українців під різнокольоровими прапорами знову відродило дискусію про «східняків» та «западенців».

за політичну еліту

— Я завжди намагався працювати на єдність країни. Приміром, доки мене у 2005 році не спонукали написати заяву про відставку з посади віце-прем'єра, у Сєвєродонецьку готувався Всеукраїнський студентський форум «Схід і Захід разом» та концерт. Перед цим ми провели схожу акцію в Луганську і вона вдалася, але в контексті попередніх подій було важливо зробити це у Сєвєродонецьку. До речі, згодом усі побачили, що насправді за цим містом цілком незаслужено закріпився бренд столиці сепаратистів, адже його міський голова є прагматичною державною людиною, а його мешканці геть непричетні до того, що їх містом скористалися. Тож планований форум і мав зняти ці стереотипи, але так сталося, що я не встиг цього зробити. Натомість Партія регіонів спробувала ще раз накинути Сєвєродонецьку міф сепаратизму.

— Водночас навіть представники Партії регіонів, включно з Януковичем, неодноразово відзначали позитивний вплив подій на Майдані на розвиток країни.

— Знаєте, у 2003 та у 2006 роках на замовлення Інституту політики проводилися соціологічні дослідження, й одне із запитань звучало так: «Чи пишаєтесь ви тим, що є громадянином України?». Так от, до Майдану позитивно на це запитання відповіли 49 відсотків українців, а вже після нього — 65 відсотків. Як переконуємося, вплив Майдану очевидний. До того ж українським громадянством пишалася більшість опитаних і в Криму, і Донецьку, і Луганську, і в Сєвєродонецьку. На мій погляд, це і є найголовнішим досягненням Майдану. І я переконаний, що суспільство іще належно оцінить події чотирирічної давнини, бо Майдан — це той рубіж, де Україна де-факто стала країною, а українці — нацією, яка пишається і вболіває за свою країну.

Ще одна безперечна заслуга — попри всі ті прикрі речі, про які ми згадували, — українці показали світові, що вони мають надзвичайно високий рівень політичної культури. Я як віце-прем'єр багато їздив по інших країнах. І всі — від Японії до Західної Європи — дивувалися, що Помаранчева революція відбувалася в демократичних толерантних рамках: такого, казали мені, від молодої держави не чекали. Я, звичайно, не нехтував можливість розповісти про демократичні засади Київської Русі, наголошуючи, що події листопада-грудня 2004-го — це була історична рефлексія: як спадкоємці давніх цивілізаційних традицій ми показали, що можемо вирішувати справу в ненасильницький спосіб. Ще більше був подивований світ прагматичний: тоді ми зекономили кілька десятків мільярдів доларів на формування позитивного іміджу України. Це сьогодні МЗС оголошує конкурси і виділяє якісь бюджетні гроші (які, між іншим, мають властивість зникати за бозна в іншому напрямі) на «ліплення» позитиву і нічого з цього не виходить.

— Тому й не виходить, що не скористалися тодішньою безплатною рекламою України...

— І я про це кажу з болем. Ми могли стати міжцивілізаційним майданчиком демократії, навчальним центром з цивілізованого розв'язання конфліктів, налагодження діалогу між протиборчими сторонами. Принаймні таку долю пророкував нам колишній президент Індії Абдул Калам. На жаль, і цим ми не скористалися. Потенційний навчальний центр перетворився на полігон «холодної війни» між соратниками. Почали з демократії, закінчили анархією.

Шанси виправити помилки є

— З огляду на сьогоднішні політичні події, чи не втратили ми остаточно шансів зробити висновки зі своїх помилок, або, іншими словами, у 2009 році ми вже відзначатимемо п'яту річницю Майдану, чи ще роковини?

— Шанси ніколи не втрачені, але, думаю, що у 2009 році це ще будуть роковини. Щоб відзначати річницю, потрібно повернутися до цінностей Майдану та виконати хоча б базові обіцянки людям. А оскільки у 2009 році на цей час саме припадає пік президентської кампанії, то, цілком можливо, що різні політичні сили захочуть зібрати людей та проголосити передвиборчий спіч. Мовляв, якби не я, то ніхто б на Майдан не вийшов. Вийшли б. Коли з вечора 21 листопада в центрі столиці самостійно почали збиратися люди, то у нас було засідання, під час якого довго вирішували, що робити вночі, що робити вдень. Гадаю, не відкрию таємниці, коли скажу, що ми ледве переконали всіх, у тому числі Віктора Ющенка, прийти на це засідання. Та й з'явився він із величезним запізненням, бо не був упевнений, що такий радикальний шлях є правильним. Тож фантастична кількість людей вийшла на Майдан не тому, що там хтось був — там узагалі ніхто не стояв і ніхто не очолював, люди зібралися самі. А вже далі наше — Стецьківа, Філенка, Луценка чи Томенка — завдання було в тому, щоб створити умови для того, щоб люди могли реалізувати свої права. Згодом Президент публічно заявляв, що, мовляв, не треба великого розуму для того, щоб Майдан організувати та з мегафонами людей вулицями Києва водити. Це не так. Порядок на Майдані був забезпечений тільки завдяки політичній культурі наших громадян та сприйняттю тих людей, котрі опікувалися Майданом. Це справді була народна стихія і висока народна самоорганізація.

— Ви сказали, що першого дня Віктор Ющенко запізнився, бо не був готовий до радикальних дій, але вже наступного дня Юлія Тимошенко закликала до штурму Банкової. Ви якось впливали на надмірну радикальність однієї та надмірну поміркованість іншого?

— Думаю, що впливали. Ми були у виграшній ситуації, бо аргументи нашої четвірки відбивали настрої людей. От ми і казали: «Ідіть і послухайте людей». Адже одна справа сидіти в кабінеті і домовлятися, щоб приїхав Хав'єр Солана чи ще хтось для переговорів, і зовсім інша — слухати аргументи людей, які в основному не бажали надмірної радикальності, але й не хотіли надмірної компромісності. Це дозволило за кілька днів сформувати такий підхід: з одного боку, жорстка позиція, яка зводилася до того, щоб не йти на жодні політичні компроміси, а з другого, щоб наші дії зберігали правовий характер. Приміром, наша четвірка від початку і до кінця трималася лінії: крапку в цій ситуації має поставити Верховний Суд. «Що буде, якщо ми без наявності правових аргументів просто захопимо владу?», — запитували ми. І що робити далі? Це ж конфлікт, який матиме дуже погані наслідки для країни. Тож врегулювання проблеми через Верховний Суд та призначення третього туру виборів було єдино правильним виходом.

А коли сьогодні наші вчорашні опоненти заявляють: мовляв, не так ухвалювалося рішення, то я їм відповім: потрібно було йти до суду та під пильним поглядом мільйонів телеглядачів доводити свою правоту. І я ще раз повторю: саме люди змусили нас виробити таку лінію поведінки, котра, з одного боку, не дозволила політикам перейти небезпечну межу, а з другого, образно кажучи, не дозволила їм здатися на милість команди Леоніда Кучми.

— Проте одним із «кабінетних» компромісів стала політреформа.

— Незважаючи на політреформу, у 2005 році перед політичною елітою були відкриті усі шляхи. На мій погляд, потрібно було 226 голосами ухвалити законне рішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради та провести позачергові парламентські вибори. Це був єдиний шанс піти правильним шляхом. Натомість було обрано варіант різноманітних домовленостей, що й стало причиною майбутніх проблем. Саме тому відмову від проведення у 2005 році дострокових парламентських виборів я вважаю ключовою помилкою нової влади.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (з архіву «Голосу України»).
26 листопада 2004 р. «Голос України» читають на Хрещатику.

— Коли вже ми заговорили про компроміси, то скажіть, будь ласка, чи не було компромісу з Майданом, коли спочатку «Наша Україна» вела таємні переговори з Партією регіонів, а згодом це саме робив БЮТ?

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (з архіву «Голосу України»).
22 листопада 2004 р. Так починався Майдан.

— На моє переконання, сьогодні Майдан не має бути індикатором процедури ухвалення політичних рішень. Бо говорити, що не треба співпрацювати з політиками, які не стояли на Майдані, — це абсурд. Але при цьому потрібно враховувати, про що велися консультації, і лише на підставі цього судити, чи співвідносяться ті чи інші домовленості із проголошеним на Майдані. Говорячи про БЮТ, можу сказати, що ми вели переговори з Партією регіонів виключно в контексті конституційної реформи, котра б передбачала формування потужної системи місцевого самоврядування, наявність сильного уряду, проведення судової реформи.

— Тобто ваша політична сила пропонувала рухатися до утвердження парламентської республіки?

— Такі пропозиції лунали з табору Партії регіонів, проте БЮТ залишається на позиціях збереження парламентсько-президентської форми правління.

— Що ви вкладаєте у поняття «сильного уряду»?

— У чому має полягати сила уряду? Зрозуміло, що не лише у взаєминах з Президентом, а й у тому, що, наприклад, замість підпорядкованих главі держави обласних та районних держадміністрацій мають бути представництва уряду чи Президента на обласному рівні та обласні ради і їх виконкоми. До речі, ці пропозиції не містять нічого крамольного, бо їх закладено в основу нашої коаліційної угоди з «НУ—НС».

Проте в ході переговорів нам стало зрозуміло, що бізнесова частина Партії регіонів вважає небезпечним домовлятися з таким потужним політичним гравцем, як БЮТ, тоді як з Президентом їм спокійніше. Гадаю, зараз переважає саме такий підхід. І недарма сьогодні в цьому таборі підхопили мою тезу про те, що в умовах кризи лише вороги української державності можуть говорити про вибори. Як я розумію, ідеальним у секретаріаті Президента вважають варіант коаліції за участю Партії регіонів, «НУ—НС» та Блоку Литвина, де Володимир Литвин — Голова Верховної Ради, а Віктор Янукович — Прем'єр-міністр. Щоправда, частина команди Президента гадає, що регіоналів можна переконати погодитися на обрання главою парламенту Івана Плюща. І хоча зробити це дуже складно, проте треба віддати належне «Єдиному центру», котрий своїми 6—7 голосами зумів повернути Президенту впливовіший статус. Я не кажу тут про те, що це дало країні та парламенту, але для Президента вони зробили багато, бо склалася ситуація, коли можна мати 222 голоси, але без наявності ще чотирьох штиків не мати змоги ухвалювати рішення. Саме ця обставина змусила Партію регіонів консультуватися з Президентом.

— Якби в 2004 році Томенко знав, як розвиватимуться події у наступні роки, чи вийшов би він на Майдан?

— Однозначно вийшов би. І від сказаних у той час слів не відмовлявся. От тільки у своїх виступах я більше говорив би про ціннісні речі, про країну, яку потрібно змінити, але не називаючи прізвищ політиків.

— А як же гасло «Ющенко — так!»?

— Я не казав би «Ні», проте й не казав би «Так».

— То як ви все-таки плануєте святкувати? Як торік — учотирьох чи в ширшому колі?

— Я, наприклад, з великим задоволенням подивився б якийсь фільм про ті події, про людей, про енергетику їхнього духу. Можна знайти якусь форму колективного відзначення або взагалі нічого не організовувати. Головне не форма, а зміст. Для кожного учасника Майдану — попри розчарування владою — він залишається незмінним. Це — свято його особистої мужності, гідності і свободи. З цим вітаю і вас.

Розмовляли
Людмила КОХАНЕЦЬ
і Сергій ЛАВРЕНЮК.

На Херсонщині підприємства засипали в засіки в півтора разу більше зерна, ніж торік *(Укрінформ)*

Для більшості господарств Тернопільщини тваринництво вже восьмий рік поспіль є збитковим *(Укрінформ)*

Полювання на долар

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

До віконця каси Укрпромбанку підходить чоловік. Запитує долари. «Доларів немає!», — бадьоро відповідає касир, перераховуючи пачку в 10 тисяч зелених. «А це що?!», — заходиться від обурення клієнт... А це те, за чим співробітники банку можуть лише шкодувати: закінчився термін чергового депозиту, і клієнт не захотів його продовжити, вважаючи за краще тримати свої заощадження в сейфі.

«Об'їздила всі банки і результат нульовий. Не змогла купити долари, а з восьми відсотками комісійних купувати не буду! Ще мені підказали покласти гривню на доларовий депозит на місяць, щоб потім зняти вже долари. Мій дядько так зробив три тижні тому. Але, мабуть, банки вже цей хід розкусили. І мені скрізь відмовили. Тільки в одному банку погодилися відкрити такий депозит, але не на місяць, а на три місяці. Але я не ризикнула, кажуть, що після Нового року все обвалиться!», — поділилася результатами свого полювання на долар киянка Тетяна.

Тим часом Президент України Віктор Ющенко вчора заявив, що банки спекулюють на тих грошах, що їх Нацбанк виділив їм на розвиток і задоволення валютних потреб. Приміром, у середу на міжбанківському ринку валюти був попит на мільярд 800 мільйонів доларів, і банки, за словами Президента, повинні були б задовольнити цей попит, однак вони цього не зробили. Він сказав, що вони одержали 40 мільярдів гривень і саме цими грішми мали б забезпечити погашення попиту на іноземну валюту. Ці гроші просто «осіли» у банках і не працюють на міжбанківських ринках.

Водночас Віктор Ющенко наголосив, що «Міжбанк, по суті, мертвий»:

«З кореспондентських рахунків за середу повинно було піти 10 мільярдів гривень. Чому вони не пішли? Якщо ми робимо на валютному ринку такого масштабу операції, не зв'язуючи кореспондентську позицію. Іншими словами, я бачу такий вінегрет десь є в інструментах, що якщо ми нині не домовимося, не переборемо, то створимо штучні проблеми. Тут щось неправильно. Так робити не можна».

Президент України Віктор Ющенко в Національному банку України провів нараду з провідними українськими банкірами з метою оцінити ефективність урядових кроків з фінансової та курсової стабілізації та запропонувати подальші антикризові заходи в банківській сфері.

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

Тим часом експерти зазначають, що два тижні НБУ акуратно задовольняв заявки банків, продаючи їм валюту за курсом 5,79. Банкіри полегшено зітхнули, ситуація, здавалося, почала виправлятися. Однак у вівторок, уперше за кілька тижнів, НБУ не вийшов на міжбанківський валютний ринок, що миттєво призвело до падіння гривні до рівня 6—6,05 гривні. Уже до вечора вівторка в «обмінниках» курс «підстрибнув» з 5,88 до 6,2 гривні. Доки на ринку продовжуватиметься паніка, ціна долара не зменшиться, впевнені банкіри.

Чи потрібно казати, що те, що відбувається, враховуючи «впевненість у завтрашньому дні» керівництва країни, викликає зрозумілу паніку серед населення. Чого коштує лише той факт, що присутні вчора на зустрічі в НБУ банкіри в інтерв'ю журналістам мало не в один голос спростовували інформацію, що в «обмінниках» немає доларів. Що стосується комісійних, то різні керівники банків пояснюють свої дії по-різному. Одні заявляють, що комісія, яка додається до курсу, спрямована на те, щоб люди, котрі купують долари не для себе, а для спекуляцій, не могли купити валюту за дешевою ціною і за рогом продати втридорога. Інші пояснюють, що комісійні йдуть на різні витрати, приміром, на плату за оренду, зарплату касирам та інше.

Яна СТАДІЛЬНА.

СПОРТ

Рік прожили недарма

Футбол. Чемпіонат світу-2010. Відбірний раунд. Європа. **Група 3.** Сан-Марино—Чехія. 0:3.

Контрольні матчі національних збірних. Мальта—Ісландія. 0:1. Азербайджан—Албанія. 1:1. Литва—Молдова. 1:1. Чорногорія—Македонія. 2:1. Сербія—Болгарія. 6:1. Словаччина—Ліхтенштейн. 4:0. Кіпр—Білорусь. 2:1. Ізраїль—Кот-д'Івуар. 2:2. Ірландія—Польща. 2:3. Румунія—Грузія. 2:1. Данія—Уельс. 0:1. Словенія—Боснія. 3:4. Австрія—Туреччина. 2:4. Греція—Італія. 1:1. Люксембург—Бельгія. 1:1. Швейцарія—Фінляндія. 1:0. Німеччина—Англія. 1:2. Нідерланди—Швеція. 3:1. Північна Ірландія—Угорщина. 0:2. Франція—Уругвай. 0:0. Шотландія—Аргентина. 0:1. Іспанія—Чилі. 3:0.

Україна—Норвегія. 1:0. Гол: Селезньов, 26 (п).

Україна: Богуш, Мандзюк, Кучер (Красноперов, 58), Русол (Чигринський, 46), Шевчук, Валяєв, Слюсар (Гай, 69), Кравченко, Назаренко (Алієв, 46), Гоменюк (Мілевський, 46), Селезньов (Девич, 46). **Тренер** — Олексій Михайличенко.

Норвегія: Кнудсен, Геглі (Соллі, 65), Регініуссен, Гангеланд, Йон Ріісе, Голм (Скьйонсберг, 58), Ск'єльбред, Абдалауе (Ельюнуссі, 85), Педерсен (Гусеклепп, 89), Гриндгейм, Ольсен (Бйорн Рііce, 80). **Тренер** — Аге Гарейде.

Вилучено Йона Ріісе (50, неспортивна поведінка).

Арбітр — Роман Лаюкс (Латвія).

19 листопада. Дніпропетровськ. Стадіон «Дніпро». 12 000 глядачів. 3 градуси.

Як і обіцяв Михайличенко, він дав можливість зіграти геть усім запасним, окрім воротаря П'ятова. А що його перевіряти? Про нього відомо все — відмінний майстер. А от динамівця Богуша варто було переглянути. Хоча у Станіслава роботи було не так уже й багато. Натомість норвежець Кнудсен не раз рятував свою команду, коли били Назаренко, Кравченко, Валяєв, Мілевський, Девич, Алієв і здавалося — бути голу...

У складах обох команд були відсутні окремі знані виконавці: в українців це Тимощук, Воронін, Шевченко. Норвежці також декого залишили вдома. Утім, для того й існують контрольні матчі, щоб влаштувати ретельну перевірку наявним силам.

Пенальті наша команда заробила, коли Назаренка звалив оборонець гостей Регініуссен. Тут варто відзначити форварда «Шахтаря» Селезньова, котрий просто і переконливо переграв відмінного норвезького воротаря. Цей влучний удар приніс перемогу збірній України, котра проводила свій 150-й матч!

Олексій Михайличенко після виграної зустрічі сказав, що за два дні збору національної команди неможливо досягнути повного взаєморозуміння між всіма футболістами. «Однак ми побачили, що у наших футболістів є потенціал. Вважаю, що цей рік пройшов успішно, бо, за винятком товариської зустрічі з нідерландцями, ми здобували очки в усіх поєдинках».

За словами Михайличенка, гра надала багато інформації стосовно кожного з виконавців. «Нам є над чим працювати, але на зимову перерву ми йдемо з оптимізмом», — підсумував тренер.

***

Порадувала й українська молодіжка (U-21), котра успішно провела контрольну зустріч у польському місті Легіоново. **Польща—Україна. 1:3. Голи:** Водецький, 3 — Коноплянка, 11, Лисенко, 25, 49. **Україна:** Каниболоцький, Павло Пашаєв, Ракицький, Степаненко, Селін, Морозюк (Рудика, 76), Максим Пашаєв, Чеснаков (Федорчук, 60), Зозуля, Коноплянка, Лисенко (Ярмоленко, 60).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Увірвалась до лікарні з пістолетом...

Погрожуючи медперсоналу пістолетом, 35-річна жінка забрала з інфекційного відділення обласної дитячої лікарні свою хвору дитину. Напередодні чернігівку позбавили материнських прав, оскільки вона понад усе любить алкогольні напої. Через поганий догляд маля підхопило кишкову інфекцію. Співробітники підрозділу «Беркут» знайшли викрадачку в її помешканні. Матуся і цього разу перебувала у стані алкогольного сп'яніння. Дитинча знову опинилося без догляду. Поряд з ним лежав і пістолет — сувенірна запальничка. Нині маля продовжує проходити курс лікування. За неадекватну поведінку горе-матір мають намір притягнути до кримінальної відповідальності.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Франтішка Ціхонська з Берегового зустріла свій сотий день народження

Зі святом ювілярку привітали заступник голови, керівник апарату облдержадміністрації Михайло Попович та перший заступник берегівського міського голови Ольга Бізіля.

За свій вік Франтішка Ціхонська жила за кількох влад. Не з чуток знає про Першу світову війну, а про Другу — й поготів. А нині спогадами про своє нелегке життя Франтішка Михайлівна має змогу поділитися з чотирма поколіннями своїх рідних — дочкою, чотирма внуками, шістьма правнуками і шістьма праправнуками. На столітній ювілей вона чекала з нетерпінням. Деякі родичі приїхали навіть з Костроми, щоб привітати її зі святом. Відзначати ювілей почали з 12 листопада. Адже пані Франтішка, за її словами, народилася 12 листопада, а в документах записали, що вона з'явилася на світ 17 листопада. Утім, чиясь помилка столітньої давнини навіть приємна, оскільки за паспортом іменинниця на 5 днів молодша...

В управлінні інформації та зв'язків із громадськістю обласної держадміністрації повідомили, що нині в області проживають 1100 довгожителів, яким виповнилося 90 і більше років. Найбільше їх у Рахівському, Мукачівському та Іршавському районах. А двадцяти двом закарпатцям вже понад сто літ. За розпорядженням голови облдержадміністрації Олега Гаваші довгожителям виплачується матеріальна допомога. Для їх підтримки прийнято обласну програму «Турбота».

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ФОТОФАКТ

У Миколаєвському виставковому центрі «ЕкспоМиколаїв» відкрився ярмарок вакансій, професій і послуг служби зайнятості «Разом крокуємо до зайнятості», на якому пропонується майже 6,5 тисячі вакансій.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Кого поки що не зачепило скорочення

Офіційно на Вінниччині скорочено лише 106 працівників, 1350 перебувають у вимушених відпустках, 2,5 тисячі працюють неповний робочий день.

Державних чиновників в органах виконавчої влади скорочення поки що не зачепило. «Воно буде незначним, — зазначив голова облдержадміністрації Олександр Домбровський. — Нині у всіх державних установах проводимо інвентаризацію посад. Вакансії, якщо такі є, заповнювати не будемо. Подивимось також, кому час подякувати за службу і відправити на заслужений відпочинок. Обмежимо видатки з бюджету на придбання меблів, техніки, проведення ремонтів».

На першому засіданні антикризової ради, створеної в регіоні, внесено зміни до процедури банкрутства підприємств. У кожному окремому випадку ситуацію врегульовуватимуть у такий спосіб, щоб максимально продовжити роботу підприємства, кандидата в банкрути.

— Незважаючи на те, що ситуація в економіці охолоджується, — додав керівник регіону, — в області буде здійснено всі соціальні виплати, і цю оптимістичну позицію я хотів би обов'язково донести до вінничан.

Віктор СКРИПНИК.

Поет завжди відчуває ритми і болі життя

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Порадував організаторів вернісажу і той факт, що коли перші «Троянди...» 2006 року отримали заявки від 200 учасників, то нині на адресу журі надійшло майже 350 листів-заявок із 24 областей. Кілька листів отримано навіть із-за кордону — Польщі, США, Азербайджану, Німеччини.

Віковий ценз також не обмежували. Тож були серед дописувачів і десятирічні школярі, і 80-річні пенсіонери. Приміром, одна з переможців (а всього їх 12) — одинадцятикласниця із Києва Лідія Зеленська вірші пише з дев'яти років. Ідеальною поезією вважає ту, в якій один до одного збігаються форма і зміст. А ще вона вважає, що гарний митець має помічати найменші нюанси і деталі та передавати їх на папері. Інший лауреат — Віталій Лихобицький із Ковеля Волинської області, 1938 року народження. Утім, організатори кажуть, що це для них не мало жодного значення, як, власне, й ніхто з них не лобіював «своїх». Кажуть, це — принципово.

Цікава і ще одна статистика вернісажу. Жінки майже вдвічі активніші за чоловіків. А щодо роду занять, то попереду студенти і учні та журналісти, за ними — освітяни, викладачі. Утім, є й лікарі, юристи, архітектор і навіть військовослужбовець. Територіально найактивнішим був центр України, особливо Київщина. Житомирщину представляла батьківщина Максима Рильського — Попільнянський район, Черкащину — Канівщина. Тобто ті міста і райони, де активно діють творчі літературні осередки.

— Вернісаж відтворив нинішній стан життя суспільства, — підкреслив голова журі Борис Олійник. — Так, у нас є переможці, але немає тих, хто програв. Тому й назвали наш поетичний марафон не конкурсом, а вернісажем. Це не змагання, а оглядини творчого стану поетичної громади, її настроїв, думок, сподівань. Поет завжди відчуває ритми і болі життя, викладає їх сприйняття на папері, а ми отримуємо духовний зріз життя суспільства.

І хоча вернісаж закінчився, журі намагається і надалі стежити за долею своїх дописувачів. Так, відомий поет, редактор журналу «Дніпро» і член журі Микола Луків **(на знімку)** нинішнім відкриттям назвав Оксану Дунську із Немирова Винницької області та Ольгу Слоньовську з Івано-Франківська. Майстер пообіцяв їм усіляке сприяння на сторінках свого часопису.

А тим часом лауреати 2006 року студентка з Хмельниччини Олена Ткачук, а також Зоя Шкуратовська із Житомирщини видали нові поетичні збірки, і організатори та журі неабияк раді за них.

Утім, нинішнє змагання не єдине, чим опікується Фонд Максима Рильського. Паралельно з вернісажем «Троянди й виноград» також тривала літературно-патріотична програма «Нащадки великих українців». Її мета — налагодити культурний обмін між школярами Черкащини, де народився Тарас Шевченко, та Житомирщини, звідки родом Максим Рильський.

Марина КРИВДА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Змінивши палубу на поле, моряки змагалися за призи командувача ВМС

Тринадцять команд, сформованих із військовослужбовців частин Севастопольського гарнізону, змагалися у відкритому чемпіонаті з міні-футболу за призи командувача Військово-Морських сил. А приурочили його до Дня Збройних сил України. У командному заліку перемогли господарі поля — футболісти, які представляли командування ВМСУ. Кращим воротарем визнано старшого лейтенанта Євгенія Смирнова, захисником — капітана 2 рангу Юрія Кулакіна, а нападником — матроса Євгенія Кошика. Усіх переможців і призерів футбольного турніру нагородили грамотами і кубками.

Микола МАГДИЧ.

Російських спостерігачів можуть допустити на американські установки ПРО?

Польща сподівається на збереження американської присутності в Європі й на те, що адміністрація Барака Обами зміцнюватиме трансатлантичний союз, заявив міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський, перебуваючи в США. Одним із завдань візиту польського дипломата є з'ясування концепції нової адміністрації Білого дому в питаннях європейської політики, зокрема стосовно долі елементів системи ПРО на території Польщі. В контексті російської протидії появі ПРО на польській території міністр задекларував готовність Польщі «на майже, але не цілком постійну присутність російських спостерігачів» на території польської бази, оскільки Варшава прагне добросусідських відносин з Росією, а не повернення холодної війни. Водночас Р. Сікорський застеріг: якщо «Росія повторить грузинський сценарій щодо України, це викличе широкомасштабну кризу на європейському континенті, і Польща не зможе ігнорувати такий розвиток подій».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

«Лада» проїхала на червоне світло...

На 2 години 12 хвилин було затримано рух швидкого потяга №54 сполученням Санкт-Петербург—Київ. Причиною тому став виїзд 19 листопада о 18-й годині на переїзд без шлагбаума поблизу села Вересоч Куликівського району автомобіля «ВАЗ-21099». У результаті зіткнення загинули водій та два пасажири.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Машина — на друзки, а недопита пляшка горілки — як згадка про шкідливу звичку

Бригаді рятувальників МНС довелося добряче попотіти, аби з допомогою спецобладнання витягти з потрощеного бусика «Фольксваген» водія та його товариша, а потім у тяжкому стані доставити їх до лікарні. Такі наслідки гостювання у селі двох житомирян. Не зупинило їх і введення нових покарань за перебування за кермом у нетверезому стані. Повертаючись із села, їхнє авто на великій швидкості виїхало на смугу зустрічного руху, де налетіло на фуру «Рено Магнум». Удар був таким, що бусик відкинуло на п'ять метрів, фасад перетворився на млинець, а дах відірвало. Лиш недопита пляшка горілки у понівеченій кабіні нагадувала про недавні події, **зауважив Сергій Уланов з прес-служби Головного управління МНС в області.**

Олексій КАВУН.

СВІТ КОРОТКО

УКРАЇНА

Безвізовий режим поки що в далекій перспективі

За словами заступника генерального директора Єврокомісії Хью Мінгареллі, нині є серйозні перешкоди для переходу на безвізовий режим з Україною. Про це він заявив у Києві після засідання Комітету з питань співробітництва між Україною і Євросоюзом. «Це не відбудеться завтра, тому що в нас є дуже багато перешкод, які ще потрібно подолати», — повідомив він. Зокрема, необхідно домовитися про гарантування безпеки проїзних документів, а також забезпечити ефективне керування кордонами. «Нам також потрібно разом працювати для того, щоб перемогти нелегальну міграцію». ЄС також розраховує на посилення ролі України в боротьбі з організованою злочинністю, торгівлею людьми й відмиванням брудних грошей».

США

Вийти із кризи планують за рік...

Керівники американської Федеральної резервної системи прогнозують, що падіння економіки США може тривати до середини наступного року. Зараз економічні прогнози на 2009 рік варіюються від зростання ВВП на 1,1 % до його скорочення на 0,2 %. Очікується також зростання безробіття і зниження темпів інфляції. Вартість кредитів ЦБ було знижено до 1 відсотка.

РФ

...А тут за два

Експерти вважають, що економічна криза в Росії триватиме ще два роки. У держбюджеті наступного року передбачено зростання економіки в 6,7 відсотка. Значно збільшиться й інфляція. Насамперед подорожчають харчові продукти, а також товари й послуги першої потреби. Нагадаємо, з початку 2008 року інфляція в Росії перевалила вже за 12 відсотків, хоча за офіційним прогнозом Мінекономрозвитку має становити 11,8 відсотка. Також, у разі падіння ціни на нафту до 50 доларів за барель, дефіцит російського бюджету може перевищити один відсоток ВВП.

До Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. Пшеничного (ЦДКФФА) повернулися фотопозитиви, вивезені під час Другої світової війни

У жовтні 1941 року представники оперативного штабу Розенберга взяли під контроль всі музеї, архіви й бібліотеки на території Києво–Печерської лаври.

Не уник цієї долі й Всеукраїнський центральний фотоархів. Восени 1943-го фотодокументи архіву були вивезені за кордон. Після закінчення війни вдалося розшукати й повернути на Батьківщину близько 70 тисяч фотодокументів. Після підписання в 1993-му Угоди про культурне співробітництво в 1997 році повернені близько 4 тисяч фотографій.

Представник Федерального архіву Німеччини доктор Кай фон Йєна передав ЦДКФФА ще 246 фотопозитивів. Небагато. Але зараз кожен документ того часу — безцінний. Адже що може розповісти про час краще, ніж фотознімок? Навіть завдяки постановочному знімку можемо зробити висновки, що відбувалося насправді. Тема документів, повернутих сьогодні: «Транспорт і обороноздатність України (1927—1938 р.), пропаганда». Найпопулярніші гасла, що зустрічаються на цих фото, — «Червона Армія повинна стріляти краще за всі армії світу», «Міцніше бийте по куркулю», «Кого не треба пускати в Ради». Попри очевидну ідеологізованість, з кожним зображенням минуле стає ближче. Розуміння того життя — краще.

Робота з повернення культурних цінностей ще не завершена. Досі невідома доля оригіналів фотодокументів (негативів на склі). У планах — повернення монет з Керченського музею, колекції етнографічних матеріалів (зокрема, писанок). Адже тільки спільна робота над усуненням наслідків помилок минулого може примирити колишніх ворогів. Головне — не зупинятися.

Юрій ПЕРЕБАЄВ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Заступник директора ЦДКФФА ім. Г. Пшеничного Галина Божук, голова Державного комітету архівів України Олександр Удод, доктор Кай фон Йєна (*зліва направо*) під час передання документів.

Згідно із Законом України «Про охорону навколишнього середовища» регулювання кількості тварин має відбуватися винятково після погодження з управлінням охорони навколишнього природного середовища

У Монастирці тепер хату не купиш,

а ще влітку це було просто...

ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ СТИХІЇ

Львів

Олена Гавриш нікого не має — ні дітей, ні сестер, ні навіть подруг свого віку. Всі відійшли. Тому ніби дочку зустрічає голову сільради Надію Федишин. Особливо зблизилися за минулих декілька місяців, коли повінь принесла на подвір'я старої Гавришихи, як кличуть її на селі, біду. Хата її ніколи не відрізнялася міцністю, але після великої води, яка прийшла з повінню, й зовсім охляла — осіла та продірявилася. Здавалося, міцний парубок лише руку на стіну покладе — і не буде й згадки про хату! Тому Олену Гавриш разом з іншими вісьмома сім'ями й зарахували до категорії осіб, які постраждали в селі найбільше, бо, за великим рахунком, зиму їй зустрічати було ніде.

Сьогодні Олена Костянтинівна сидить у своїй оновленій хаті, гладить свою маленьку кицьку і будує плани на весну. Від держави вона отримала і грошове відшкодування за понівечений водою город, і допомогу в п'ять тисяч, і навіть оновлену свою хатинку. Її добряче підлатали, підмурували, забетонували підлоги, побілили — тепер можна жити в теплі та затишку і до ста літ!

...Коли повінь залила сільське пасовище й утворила справжнісіньке озеро, в якому в мільйонах кубометрів води плавали дохлі щурі, кішки та непотріб, винесений з кількох навколишніх туалетів і стаєнь, старші люди зовсім зневірилися — не буде в Монастирця доброго майбутнього. Молоді заговорили про продаж хат, навіть до маклерів зверталися. Та хто ж у такому селі хату купить?! Навіть настрій з'явився якийсь недобрий в обійстях. Може, ще й від того, що мало не два місяці тхнуло від «озера», яке ніяк не хотіло міліти, хоча еменесники докладали до цього колосальних зусиль. До хлопців навіть звикли, як швидко звикають до молодої, здорової сили, і приглядалися — може, якусь дівчину хтось собі з них сподобає? Але напіввійськової молоді люди не встигали голову підняти від роботи: то відкачували воду, то привозили питну воду та харчі, то поралися з технікою. А тут ще конфлікт у селі виник через ту «гуманітарку», бо комусь здалося, що йому менше дали, «а Марині більше». Голова сільради мало не плакала: люди добрі, та в таку важку хвилину навіщо нам чвари?! Обрали з лав «заколотників» рахувальників, і ті, переконавшись, що все справедливо, нарешті заспокоїлися, хоча звістка про конфлікт, як кожна погана новина, швидко розлетілася за межі села.

Щиро кажучи, людям було що пильнувати: 24 різні структури надавали допомогу Монастирецькій сільській раді. Везли зі Львова і навіть Києва мило, пральні порошки, консерви, печиво, крупи, ліки — все це швидко роздавали в кожну хату. Навіть два весілля допомогли справити. Голова Городоцької районної держадміністрації Микола Савка каже: «Про весілля замислилися тоді, коли зрозуміли, що до біди — рукою подати. Декілька метрів до залитого водою пасовиська, в городах вода по коліно, а на подвір'ях забави планують! Тут і так бігаєш від двору до двору — не пийте брудної води, руки мийте, дітей бережіть, — тож не до забави! А як якийсь кусень на землю впаде і його з'їдять?! До спалаху кишкової інфекції було недалеко. От і вирішили — не від доброти, а з необхідності — взяти на себе всі витрати, а весілля таки подали від села справити. Найняли кафе, людей туди завезли, навіть по візочку дитячому подарували — нехай село Монастирець розростається!

Тут три жінки так самовіддано і так наполегливо працювали, взявши на себе чимало координаційних питань, що швидко повернули три села, що в підпорядкуванні Монастирця, до нормального стану.

І як у воду дивились — побільшає таки у Монастирці невдовзі населення. Тепер тихо жодної хати тут продавати не збирається. Ще б пак! Асфальтованої дороги в селі не було — тепер лягла рівнесенько, ще й освітлення вечорами сум відганяє. З'їзди до кожного двору, дорогу до школи, яку кожна мама щодня в думках до того кляла, теж зробили. Раніше дітлахи бігли вгору до школи стежкою, що в непогожі дні стікала глиною та в'їдалася піском у чоботи, — взуття нищилось вщент. Тепер все це позаду, і селом можна ходити хоч на «шпильках»! Я особисто в цьому переконалася, побувавши декілька днів тому в Монастирці. Я й раніше там бувала, в серпні, щоправда, тоді в грубому гумовому взутті.

24 різні структури надавали допомогу Монастирецькій сільській раді. Везли зі Львова і навіть Києва мило, пральні порошки, консерви, печиво, крупи, ліки — все це швидко роздавали в кожну хату. Навіть два весілля допомогли справити.

А сьогодні практично завершено ремонт будинку культури, де розташувалися «Просвіта», бібліотека, ФАП, адміністрація сільради. Це теж додає людям настрою. Як і дві дороги, два мости, на реконструкцію яких держава виділила 25 мільйонів гривень. Однак найбільшу радість селянам Монастирця, Мостів та Тершакова приносить дамба, яка порятує від води не лише ці села, а й Жидачівський та Миколаївський райони. Практично сім кілометрів відновлюють — чималий шмат роботи, однак якщо його не завершити, щороку вода нищитиме садиби, врожаї і триматиме людей в остраху.

— Мене спочатку дивувало, що люди із сіл просто приходили подивитися на роботу, і ніхто навіть не намагався чимось допомогти, — зізнається Микола Савка. — Спрацьовувала звичка, що хтось має прийти і все для них зробити. А так хотілося, щоб люди зрозуміли: місцевість, в якій вони живуть, перебуває в колі і їхньої відповідальності , а не лише владних структур. Коли дамба буде повністю завершена, її все одно доведеться пильнувати, чистити рівчачки принаймні, і дивитися, щоб ніхто споруді шкоди не завдав.

Але потрошку все-таки справа зрушила з місця. Дивлюся — люди дорогу підмітають біля своїх хат, щоб не пошкодили її камінці, пильнують, щоб річка була чиста, щоб ніхто лампочки не бив... Жінки з тугою згадують, як у часи найбільшого розливу води ми запровадили в селах сухий закон: непогано було б щось на зразок цього застосувати нині, щоб пияцтво, яке на Україні стало просто бідою, поволі припиняти. А тут ми ще нову церкву освятили. В неділю на службу Божу до Монастирця приїжджаю, дивлюсь — зовсім інший настрій у людей, якось навіть плечі розправили. І священик це відчув — легше йому з громадою стало розмовляти...

Однак треба вже нам і далі йти. Приміром, є в нас ідея придбати в селах хати коштом громади або побудувати їх спільними зусиллями і надавати або сиротам, яким ніде жити, або молодим спеціалістам, щоб допомагали піднімати на вищий рівень наше буття. А з тим усім громадським майном має прийти до нас і більша громадянська відповідальність, розуміння спільних цілей. Можливо, не в найкращі часи ми це замислили — економічна криза лякає важкою примарою, однак, як переконуюсь, може, саме це нам сьогодні й потрібно: згуртовувати сільську громаду, об'єднувати спільними справами

Чого вже гріха таїти: не було б щастя, та нещастя допомогло. Трошки більше в районі грошей накопичилося, які намагалися використати з найбільшою користю, і ніби інше повітря утворилося. До того ж упоралися із чимось ніби звичайним і простим — дорога, міст, світло (нормальний цивілізаційний набір), — а люди зізнаються, що діти на вихідні стали частіше приїжджати зі Львова, і дехто навіть замислюється повернутися взагалі. Можливо, якийсь потрібний селу бізнес започаткують, сім'ю перевезуть, щоб спільно працювати і дітей виховувати на землі своїх батьків. Я зрозумів, наскільки знудьгувалися люди за якимось успіхом, поступом, позитивом. Як потрібно все це нам усім, щоб жити далі.

Без сумніву, якби не колективна робота різних структур району, то ми в Городку в липні могли б очікувати значно більших пошкоджень і бід. (Люди добами чергували і виявляли найкращі свої якості.) Це — по-перше. По-друге, якби не працювали командно і прозоро, то не зробили б так багато. Взяти хоча б голову Монастирецької селищної ради, точніше, її команду: тут три жінки так самовіддано і так наполегливо працювали, взявши на себе чимало координаційних питань, що швидко повернули три села, що в підпорядкуванні Монастирця, до нормального стану. Нехай би в Києві частіше придивлялися до того, як живеться людям у маленьких селах, і брали приклад ну хоча б із таких жінок, як Надія Федишин. Отоді ми б не один Монастирець до зразковопоказового стану довели!

Ірина ЄГОРОВА

На знімку: голова Монастирецької сільради Надія Федишин у гостях в Олени Гавриш.

Фото автора.

Відбудували два дитсадки, зруйновані повінню

Чотириста тисяч гривень витрачено на відновлення дитсадка, зруйнованого повінню, у прикордонному місті Могилів-Подільський на Вінниччині. Загалом для відновлення житлового фонду не вистачає ще 25 мільйонів гривень.

— Фактично довелось будувати новий дитсадок, — каже міський голова Могилева-Подільського Михайло Саволюк. — Після підтоплення розвалилися одна стіна, частина даху, перестінки.

Неповних три місяці знадобилося будівельникам на виконання чималого обсягу робіт. Крім бюджетних коштів, допомогу надали спонсори. Зокрема, одноденний заробіток перерахували працівники головного управління МНС у Вінницькій області.

Перерізано стрічку у приміщенні ще одного відбудованого дитсадка в селі Серебрія, де люди найбільше потерпіли від повені. Втім, на ремонт і відбудову усіх житлових будинків і квартир у названому районі не вистачає 25 мільйонів гривень, уточнив Михайло Саволюк. Тому, на жаль, не всі потерпілі зимуватимуть у власних помешканнях.

Тим часом продовжує надходити допомога від благодійників. Колектив Харківського «Турбоатома» передав у три райони Вінниччини — Могилів-Подільський, Мурованокуриловецький та Ямпільський — продуктові набори, мийні та дезінфікуючі засоби, ліки, одяг, взуття для потерпілих від повені. Два КамАЗи зерна та чотири тонни цукру доставили у Могилів-Подільський район трудівники сільгосппідприємства «Липівське» Томашпільського району Вінниччини. Зроблено це з ініціативи керівника господарства депутата облради Світлани Мельник. А її батько, теж депутат облради, організував допомогу для постраждалих жителів Ямпільського району. Сюди завезли 260 мішків борошна.

Віктор СКРИПНИК.

Поснідати, пообідати, повечеряти за 3 гривні 73 копійки і бути здоровими — таке завдання ставлять перед дошкільнятами чиновники

Є ПРОБЛЕМА!

Після майже місячного карантину знову почав приймати малят дитсадок «Ромашка», що в містечку Скалат Підволочиського району на Тернопільщині. Закривали його, тому що було госпіталізовано дев'ятнадцять діточок, у шістнадцяти з яких виявили збудник кишкової інфекції («Голос України» про це повідомляв).

Бактеріологічні дослідження показали, що мікроорганізми дизентерії, крім дітей, виявили також у працівників дошкільного закладу. Дизентерією заразилися навіть деякі батьки. За попередніми даними, причиною стало молоко з приватного господарства. Дизентерія була і в господині, що його постачала. Прокурор Підволочиського району порушив кримінальну справу стосовно службових осіб садочка за ч. 1 ст. 367 КК України («Службова недбалість»).

На жаль, немає жодних гарантій, що випадок у Скалаті не повториться. Відправляючи дітей у довгожданий дошкільний заклад (у багатьох селах і містах, в тому числі, в обласному центрі, чималі черги на влаштування), батьки, нічого не підозрюючи, наражають їх на небезпеку. Як повідомив прокурор Тернопільської області Іван Мельничук, під час останньої перевірки дитячих дошкільних закладів працівники прокуратури були вражені виявленими порушеннями. Дітям нерідко дають продукти, які не пройшли сертифікацію, зберігаються в неналежних умовах, персонал допускають до роботи без медогляду. Холодильники або не працюють, або їх взагалі немає, відсутні проточна вода, дезінфікуючі засоби, пральна машина — на кухні, суміщений з котельнею харчоблок... Така реальність багатьох дитсадків області. Після цієї перевірки притягнуто до відповідальності 57 посадових осіб.

Багато вражень від відвідувань дитячих дошкільних закладів і в головного санітарного лікаря області Степана Дністряна. **Подекуди малюки їдять алюмінієвими ложками і виделками, п'ють із баночок з-під майонезу, виявлено в дитсадках і пластмасовий посуд. Але це ще півбіди. 371 гігієнічний змив з рук персоналу, кухонного обладнання та інвентарю, спецодягу виявився позитивним, тобто все це було забруднено небезпечними збудниками хвороб, і діти постійно наражалися на небезпеку.** Що казати, коли до роботи з дітьми допускають працівників, які не пройшли медогляду. Цього року санепідемслужба відсторонила від роботи з цієї причини 548 працівників шкіл і 64 — дитячих садків. Вони нерідко скаржаться на те, що змушені оплачувати медогляд власним коштом, хоч гроші має виділяти роботодавець. Щодо цього є спільне розпорядження облдержадміністрації та обласної ради, однак кошти з року в рік не закладаються.

Є проблеми із забезпеченням холодильним та іншим технологічним обладнанням. Не рідкість, коли дітей годують продуктами, термін придатності яких минув. Дуже часто, особливо у сільській місцевості, батьки самі постачають продукти із власних господарств, що, звичайно, не гарантує їх якості і безпечності. А що робити, коли в дитячих дошкільних закладах на одну дитину виділяється від однієї (!) до дев'яти гривень (в середньому — 4,16 гривні), половина з яких — батьківська плата. Переважають картопля та крупи, де вже тут говорити про збалансоване харчування. Фрукти, соки — рідкість.

Хирлявий «фундамент» здоров'я, закладений у дитсадку, продовжує руйнуватися у школі. Денний раціон харчування дитини має коштувати не менш як 22 гривні, а шкільний обід за енергетичною цінністю мусить відповідати 794—975 кілокалоріям. Насправді на шкільні обіди виділяється до 4 гривень на учня: 3,73 гривні в місті і 3,37 — в селі. І це за нинішніх цін! Енергетична їх цінність — менше половини фізіологічної норми. Та й навіть такі символічні обіди не всім школярам доступні. Скажімо, у Зборівському і Козівському районах лише половина учнів, у тому числі початкових класів, охоплені гарячим харчуванням, хоч для малих школяриків воно має бути стовідсотковим. Більш як 170 шкіл області взагалі не мають їдалень. І за таких розкладів ми хочемо мати здорове покоління? Не дивно, що лише кожного десятого школяра Тернопільщини можна вважати умовно здоровим. Більшість із них мають проблеми саме з органами травлення. Захворюваність з кожним роком зростає.

До речі

Свого часу (на початку 90-х) на Тернопільщині активно йшли з молотка об'єкти соціально-культурного призначення. У дитячих садках поселялися комерційні фірми, середні спеціальні і вищі навчальні заклади тощо. З чотирьох садків навколо мого будинку за призначенням працює тільки один. Не дивно, що вихованням у дитсадках охоплені лише 44 відсотки маленьких мешканців області. З відкриттям нових не так просто, хіба що створюють додаткові групи в уже діючих дошкільних закладах, що теж тисне на їхню інфраструктуру. А потреба віддати дітей до садка у батьків велика. У невеличкому райцентрі Шумську в черзі понад 240 дітей. На вимогу одного з депутатів питання про дитсадки винесли на засідання сесії райради, але йшлося там, на жаль, не про те, як створити нові місця, а кому надати першочергове право прийому у переповнені діючі дошкільні заклади. Тим часом у Зборівському районі батьки готові самі будувати дитсадки, тільки б влада допомогла будівельними матеріалами. Одне слово, проблема аж кричить. Але, схоже, за нинішньою політичною колотнечею державним дядям не до дітей, їхнього здоров'я та виховання. Чимало суперечностей у законодавстві, постановах уряду і відомчих інструкціях щодо організації харчування дітей. Зокрема, немає ясності стосовно закупівлі молока і молочних продуктів з індивідуальних та фермерських господарств. З одного боку, це має здійснюватися за погодженням з місцевою СЕС. З другого — здоров'я тварин і якість продукції повинна контролювати ветеринарна служба. Але чи реально перевіряти відро молока кожного дня? Якщо сертифікати якості вимагають на всю молочну продукцію, що йде для харчування дітей, то чому це не стосується молока? Чи правильно, що дошкільні заклади, згідно з відомчою інструкцією, мають перевіряти працівники санепідемслужби лише двічі на рік, і то за десять днів треба про це повідомити заклад? Заради кого тоді здійснюється перевірка — здоров'я дітей чи спокою керівника? Що й казати, риторичні запитання...

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

*** КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ * КОНФЛІКТ ***

«Регулювання кількості» чи полювання?

Миколаївські «зелені» звинувачують лісгосп у тому, що його працівники покривають браконьєрів

У заповідній зоні Кінбурнської коси мисливці відкрито полюють на рідкісних птахів. Екологи звинувачують миколаївський лісгосп у покриванні браконьєрів, лісгоп, у свою чергу, запевняє, що діє згідно із законом.

Миколаївські екологи обурені: в одному з найгарніших місць Миколаївщини — на Кінбурнській косі, в її заповідній частині — Бієнкових плавнях, відбувалося полювання на птахів, занесених до Червоної книги. Та ще й не раз, а протягом серпня—жовтня.

Представники громадської ради при Держуправлінні охорони навколишнього середовища в Миколаївській області, громадського комітету «Кінбурн-SOS», громадської організації «Молода гвардія» та благодійного фонду «Індиго» вимагають відставки керівника Миколаївського обласного управління лісового та мисливського господарства Петра Паламарюка, стверджуючи, що саме він винен у тому, що відбувається у плавнях. Лісгосп видав мисливцям дозволи на полювання.

Представники громадських організацій заявляють про вбивство 300 птахів, що занесені до Червоної книги, а П. Паламарюк стверджує: вбито всього 40 птахів, при цьому лісгоспом складено шість актів про правопорушення. Факт браконьєрства офіційно підтвердився рішенням Очаківського міськрайсуду, який 1 жовтня притягнув до адміністративної відповідальності п'ятьох громадян за незаконне полювання на косі 30—31 серпня. Суд наклав стягнення відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та Кодексу України про адміністративні порушення. Четверо мисливців заплатили по 51 гривні штрафу, ще один має бути оштрафований на 136 грн.

Скандал публічно розгорівся після того, як директор регіонально-ландшафтного парку «Кінбурнська коса» Зіновій Петрович надіслав звернення до міністра охорони навколишнього середовища України, прокуратури та управління лісового господарства. В цьому зверненні З. Петрович повідомив, що протягом 30—31 серпня П. Паламарюк та директор державного підприємства «Очаківський лісгосп» В. Туровський «під виглядом регулювання кількості тварин самовільно, всупереч Закону України «Про тваринний світ», без погодження з органами Міністерства навколишнього середовища відкрили полювання на водоплавних птахів у заповідній зоні Бієнкових плавнів. Протягом двох днів вони направили на полювання до Бієнкових плавнів близько 30 чоловік, котрі зробили близько тисячі пострілів, внаслідок чого було вбито більш як 300 птахів».

Директор регіонально-ландшафтного парку стверджує: були відстріляні рідкісних видів птахи: баранці великі, галагази, чаплі, квакви. Крім того, зафіксовано факти відстрілювання більшої кількості качок, аніж дозволено за один день полювання. Тобто є наявні ознаки браконьєрства.

Однак П. Паламарюк, у свою чергу, стверджує: охота була законна, бо проводилася не в Бієнкових плавнях, а в розливах, які не є заповідною територією. Крім того, каже начальник лісгоспу, згідно з рішенням Миколаївської обласної ради в заповідній зоні «Бієнкові плавні» дозволяється регулювання кількості диких тварин.

Щоправда, у начальника державного управління в Миколаївській області Міністерства охорони навколишнього природного середовища України Євгена Седлецького окрема думка щодо «регулювання кількості»:

— «Регулювання кількості» — це не полювання, а вилучення якихось лічених одиниць тварин у випадках ризику епізоотії (масового розповсюдження заразної хвороби серед тварин. — **Авт**.) або завдавання шкоди навколишньому середовищу з науковою метою, із науковим обгрунтуванням. Погодження з нами на регулювання кількості не було. Були пропозиції від лісників, з якими ми не могли погодитися, бо вони нічим не відрізнялися від квоти на полювання. Тому ми повернули пропозиції без погодження і попросили, щоб нам надали наукове обгрунтування.

Згідно із Законом України «Про охорону навколишнього середовища» регулювання кількості тварин має відбуватися винятково після погодження з управлінням охорони навколишнього природного середовища. До того ж у законі нічого не сказано про те, що цим мають опікуватися мисливці.

З. Петрович передав скаргу до Очаківської районної прокуратури. Попри прохання директора парку призупинити полювання на косі, очаківський прокурор не зробив цього. Справа дійшла до природоохоронної прокуратури області, яка доручила екологічній інспекції вивчити факти полювання на Кінбурнській косі та провести перевірку.

Активісти громадських «зелених» організацій чекають на вирішення конфлікту в правовій площині.

Наталя АБРАМОВА.

Фото надано миколаївською інтернет-газетою «Новости Н».

ДЛЯ ДОВІДКИ

Бієнкові плавні — визначена рішенням обласної ради заповідна територія Кінбурнської коси, мешканці якої — 17 видів фауни, занесених до Європейського червоного списку та Всесвітнього червоного списку, і 45 видів фауни, занесених до Червоної книги України. У плавнях живуть рідкісні птахи: пелікан рожевий, баклан малий, чапля жовта, косар, коровайка, бусол чорний, орлан-білохвост, кваква, баранець великий та багато інших.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 223 (4473)
П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2008

У Ташкенті пройшла акція «Запали свічку» пам'яті жертв Голодомору в Україні *(Укрінформ)*

Харківський електромеханічний завод поставив у Білорусь електрообладнання для тролейбусів *(Укрінформ)*

«Віче» листопадовий

«Робили в полі за 100 грамів м'яса... Нас було шестеро... Ходили пухлі від голоду. Батько, мати, три сестри, два брати невдовзі померли. Я дивом залишився живим — мене, пухлого, під тином підібрав голова колгоспу, здав у дитбудинок».

Це моторошне свідчення людини, котру мало не доконав Голодомор 1932—1933 років, наводить парламентський журнал «Віче», листопадове число якого щойно вийшло друком.

Впадає у вічі лицьова сторінка свіжого номера. На ній картина відомої художниці Віри Кулеби-Баринової «Голодомор в Україні». Глиняні стіни хати, ікона Матері Божої із Сином, золотом мальована, під рушником. Ослінчик, накритий тканим рядном, на якому сиділа молода мати за прядкою. Та перервалася сирова нитка, зупинилося колесо прядки, бо за вікном чорна жорстокість — голод. У колисці задубіло дитя, а над ним — згорьована мати. Художниця писала її зовсім недавно і таємно від рідних: боялася, щоб не бачили цього страхіття.

Саме цим полотном 22 листопада в Києві відкривається виставка пам'яті Голодомору 1932—1933 років, на якій експонуватимуться картини українських художників.

У листопадовому «Вічі» публікуються розсекречені матеріали СБУ, якими парламентське видання започатковує проект «Голодомор —невідомі сторінки». До уваги читачів — уривки зі щоденника Дмитра Заволоки, завідувача відділу пропаганди одного з райкомів партії столиці України. За відверте засудження політики компартії на селі, висловлене у приватних записах, він отримав 10 років виправно-трудових робіт.

До речі, про правосуддя.

На сторінках листопадового номера журналу «Віче» відомий науковець, член-кореспондент НАН України Василь Сіренко доводить, що на теренах нашої держави здійснення об'єктивного, неупередженого правосуддя неможливе. Насамперед через залежність суду від високопосадовців та дуже багатих наших співвітчизників. На його авторитетну думку, позитивних змін у цій царині чекати марно. Адже навіть останній пропонований проект Ющенка—Ківалова, як його охрестили ЗМІ, про судоустрій не тільки не скасовує «телефонне право» й корупцію в судах, а й сприятиме їхньому подальшому розквіту у відвертіших і цинічніших формах.

Читачі з цікавістю дізнаються, що кожна 27-ма людина у світі з-поміж тих, хто мігрував за межі батьківщини з метою пошуку роботи, є українцем. Така надмірна кількість наших співвітчизників серед шукачів заморського щастя, а також нинішня демографічна ситуація в державі, на думку міжнародних експертів, практично позбавляють Україну потенціалу для економічного зростання.

Тож чи приречена наша держава й надалі міняти докторів на чорноробів? Чи витримає тест на зрілість українська економіка в умовах світової кризи? Чи й надалі домінуватиме партійний диктат під час виборів та формування органів місцевого самоврядування? Відповіді на ці та чимало інших актуальних питань сьогодення читачі знайдуть на шпальтах свіжого номера парламентського журналу «Віче».

Передплатити часопис можна у будь-якому відділенні поштового зв'язку.

Нагородили хліборобів

У День працівників сільського господарства на Кіровоградщині вшанували героїв агровиробництва.

Навіть у тривожні часи кризи в багатьох господарствах краю стабільно високі врожаї, розвивається тваринництво, оновлюється техніка, а люди вчасно отримують зарплату. До таких належать господарства родини Макодзебів, фактично об'єднані в один сільськогосподарський кооператив обслуговування «Прометей» під керівництвом голови родини Миколи Макодзеби. Під час святкування в Рівнянській сільській раді Новоукраїнського району голова облдержадміністрації Василь Моцний від імені глави держави вручив заслуженому працівникові сільського господарства України Миколі Макодзебі орден «За заслуги» III ступеня.

Петро МЕЛЬНИК.
Фото автора.

Під час вручення нагороди

Сашко нагадував живий факел

МИЛОСЕРДЯ

Мешканці сіл Крилів та Варковичі Дубенського району відгукнулися на біду, що спіткала шістнадцятирічного Олександра Воробйова. Хлопець отримав 40 відсотків опіків від того, що на ньому зайнявся бензин. Гуртом збирали кошти (потрібно 50 тисяч гривень) на проведення операцій та на реабілітаційний курс для дивом уцілілого дев'ятикласника.

Сашко мріяв про скутера, бодай «беушного», на якому б добирався до гімназії у сусіднє село. Але сім'я його ледве зводить кінці з кінцями: єдиний гарантований доход для неї — державна допомога на трьох дітей.

Того злощасного дня Сашко якраз порався по господарству. А вже під вечір вирішив дровами розпалити у хаті грубку, бо природний газ до будинку відключили через борги. Хлопцю спало на думку використати для розпалу бензин із запасу, який приберігав для можливого скутера. Щоб знайти п'ятилітрову посудину у хліві, присвічував запальничкою... Це ж треба, що якраз у цю мить пластмасова каністра перекинулась і бензин вилився прямо на одяг. Сашко перетворився на живий факел. Вибіг із хліва, почав качатися по двору, аби збити полум'я...

— Почувши крик, ми з донькою вибігли із хати і зі шланга почали лити воду на Сашка, — розповідає мати юнака Вікторія Майданюк. — Далі життя сина рятували працівники опікового центру Рівненської обласної клінічної лікарні.

— Складності додавало те, що у потерпілого чверть тіла мала надто глибокі ураження, — каже завідувач опікового центру Олег Кирик. — Існував ризик зараження крові, інших ускладнень. На щастя, ці загрози вдалося ліквідувати, ситуація стабілізувалася, хоча стан хворого залишається важким. Йому доведеться зробити ще декілька операцій, використовуючи так звану ксеношкіру. Загалом на перший етап лікування треба два місяці.

На біду Сашка Воробйова (він на прізвищі батька. — **Авт.**) одразу відгукнулись мешканці сіл Варковицької сільради — почали збір коштів на його лікування. Перший «транш» у 15 тисяч гривень уже завезли в лікарню. Допомогу надала також обласна асоціація батьків дітей-інвалідів, обласна влада. А може, і серед наших читачів знайдуться благодійники?

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімку: Сашка в опіковому центрі підтримує найрідніша людина — мама.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Адреса матері: 35612, Рівненська область, Дубенський район, с. Крилів, МАЙДАНЮК Вікторії Володимирівні (для лікування Олександра Воробйова).

Хлопець отримав 40 відсотків опіків від того, що на ньому зайнявся бензин

Коли будь-яка музика здається гріховною

ПАМ'ЯТЬ 33-ГО

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Це фільм про Великий Голод 1933 року в свідченнях очевидців. Більшість цих людей тоді були дітьми — й це помножує страх їхніх спогадів і сповідей. Страх, що живе в людях досі. Як сказала одна з героїнь фільму, бабуся Настя з Яготинського району: «А мене за це не посадять?»

Живі — це ті, хто вижив. Але також і ті, хто загинув і лишається живим у нашій пам'яті.

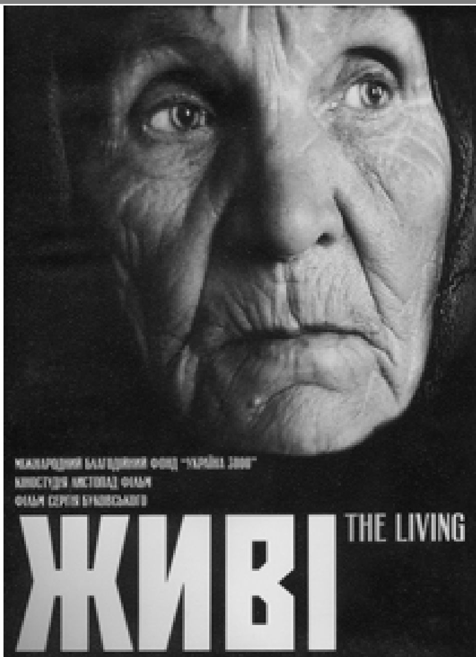
Робота над фільмом тривала рік. По всій Україні відзнято на плівку майже шість десятків інтерв'ю. З них до фільму ввійшло 28. Фільм іде 75 хвилин — а всього знято 85 годин. Решту матеріалу передано до Благодійного фонду «Україна-3000», який і є замовником стрічки.

А ідея ця належить Президентові Ющенку. Років зо два тому, на прем'єрі фільму Буковського «Назви своє ім'я» (про Голокост) Ющенко сказав, що подібний фільм має бути й про Голод-33. Буковський взявся це зробити. Добре відомо, що цей режисер принципово уникає спекулятивних тем. А частина суспільства тему Голоду сприймає саме так.

Щоб уникнути будь-якої спекулятивності, Буковський звернувся до «третьої сторони» — до свідчень британського журналіста Гарета Джонса, який побував в Україні 1933 року й першим на Заході назвав голод штучним. «Після побаченого мені незрозуміле ваше замилування Сталіним!» — сказав він своїм співвітчизникам.

Гарет Джонс загинув від рук НКВС 1935 року, але залишив по собі щоденник, озвучений у фільмі (знімальна група побувала в Уельсі, на батьківщині Джонса).

Але головні свідки, звісно, наші співвітчизники. Один з них, з Кіровоградщини, після пережитого голоду, пізніше опинився в нацистському концтаборі Дахау й свідчить, що в Дахау було не так страшно, як в українському селі в тридцять третім році.

Будучи, як завжди, неупередженим, Буковський у своєму фільмі ніде не вживає слово «геноцид», але воно напрошується само собою. Сам Буковський каже: якщо в українських селах, приміром, на Харківщині, тоді помер кожен третій — як інакше це можна назвати?

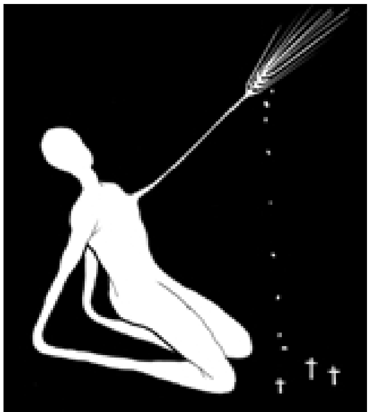
Також режисер каже, що це, можливо, буде його останній фільм подібного типу. Бо перші два («Війна. Український рахунок» та «Назви своє ім'я») були надто великим душевним випробуванням. Коли записувалися свідчення людей, які пережили пекло війни, Голоду чи Голокосту — надто часто групі доводилося переривати роботу, бо на знімальному майданчику всі плакали.

Таке кіно не витримує жодної «мистецької» штучності. З цієї причини творці фільму навіть відмовилися від спеціально написаної музики. Бо тут все надто автентичне й будь-яка «спеціальна» музика здається гріховно-недоречною.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Моя страждена Бубнівщина

У серпні 1932 року мого діда Микиту Шаповала засудив показовий суд за відмову йти в колгосп

Село Бубнівщина на півночі Полтавської області принишкло з великого переляку. Колективізація! Розкуркулення! Примусово залишали рідні домівки родини «куркулів», яких насправді в селі не було жодного. Тож до виселення влада призначила найтрудолюбивіших, хто власним горбом більше приробив і кращу хату мав. Людей виганяли світ за очі на інші чужі землі. Деякі опинилися аж у Сибіру та на Далекому Сході.

Микита Шаповал господарював з дружиною, самотужки обробляв кілька десятин землі. Та й старші діти вже добра поміч, надія й на менших — швидко підростають. Шаповал, як і більшість у селі, походив з «посполитих», тобто з порівняно незалежних землеробів. Не наймитував, але й у найми нікого не брав. Працював на землі, займався інколи рибальством — річечка Руда та рукотворний ставок у кілька десятків гектарів на заздрість усій окрузі. Микита Іванович навідріз відмовився записуватися до колгоспу: «Сам посію, сам і пожну...».

Ні світ ні зоря запріг коня у воза та й подався греблею за село, на свій клаптик землі. А увечері родина поверталася з поля разом із сусідами, такими само одноосібниками-трудолюбами. Говорили про те, що не підуть писатися в колгосп. Он дехто віддав справну худобу на колективне господарство, то вже плаче, хоче назад забирати.

У коней і корів вже боки позападали — ніхто не годує. Артільне — не своє. Розмову раптом перервали. Перед в'їздом до села дорогу перегородив вершник — у селі цю люту людину звали «об'їзчик». Сторож не пускав людей до села із збіжжям, хоча б і з власного поля. Вийшов сталінський указ, який у народі назвали «про три колоски». За три колоски, взятих зі жнивного лану, засуджували до трьох років позбавлення волі. «Об'їзчик» зліз з коня і, піднявши пужално над головою, процідив крізь зуби до Шаповала: «Показуй, що везеш?».

Шаповала з групою інших одноосібників судили в серпні 1932 року показовим судом у центрі села, на «царині». Із району понаїхало міліції, зігнали понад тисячу людей. Підсудних прокурор обізвав розкрадачами «соціалістичної власності» і вимагав для селян тюремного ув'язнення. Суддя шипів до селян: «Підете в колгосп? Чи тюрми захотіли?..»

Микита не скорився, твердо відповів: «Краще вже в тюрму. У колгоспі коні дохнуть...».

Вулицями усіх кутків Бубнівщини — Лющнівщини, Харківщини, Загреблі — швендяли «буксирні бригади», в які потрапили переважно «активісти» — ледарі й волоцюги. Свої «рідні» та із сусідніх сіл. Були в тих бригадах ті, хто боявся, що у самого заберуть хліб, а хтось ішов залюбки, щоб поживитися чужим добром. Іменем влади та будівництва світлого майбутнього в землеробів— «одноосібників» забирали останню зернину, вирощену тяжкою працею. Не минули й Закутка, бідного дворища край села над берегом Микити Шаповала.

«Активісти» вдерлися до хати, не знявши шапок і не перехрестившись до образів. Завантажили на свого воза клунки із житом і борошном. На столі з-під вишитого рушника виглядав надрізаний буханець. Приська Шаповалиха хотіла непомітно поправити рушник, щоб зайди не бачили недоїдену хлібину. Чим же годуватиме купу голодних малих діточок, які визирають з печі? Та котрийсь із «буксирників» угледів той окраєць хліба й згріб його брудними руками. А потім оглянувся по-вовчому — вже нема чим поживитися. Зі злості перекинув віжки через комин. Активісти гуртом налягли й скинули комин на долівку. З тим вовча зграя й забралася геть, посунула до інших беззахисних господарств Литвиненка, Стінкового, Литаша, Рибалки, Скалиги, Коркодима, Носка, Пономаренка, Люшні...

Як забралися геть доморощені яничари, Приська, витираючи сльози, знайшла в сінях, на долівці, два солоних огірки — випали з діжки, яку «буксирники» викочували з двору. Щоб якось втішити заплакану малечу, мати розділила менший огірок на всіх. Більший огірок приховала зі словами: «Завтра вам буде на сніданок...». Найстаршенька з-поміж малих Маруся ще тремтіла від страху, налякана бородатим дядьком, який забрав зі столу останній шматок хліба та зруйнував піч.

З прилуцької тюрми Микиту Івановича Шаповала випустили достроково, навесні 1933 року, з відкритою формою туберкульозу. Доплентався до рідного села і не впізнав його. Люди ходили пухлі від голоду, в порожніх хатах гуляв вітер. Діти також не впізнали батька — повзали по землі й щипали молоду травичку. Хто почувався більшменш дужчим, залазив на дерево й обривав бруньки.

Невдовзі батько заснув і не прокинувся. Яму на цвинтарі копати в родині не було кому — ніхто вже не мав сили. Вулицею проїжджала колгоспна підвода — збирала небіжчиків — уже холодні тіла, заодно кидали на воза, як дрова, ще й теплих, дихаючих. «На кладовищі захолонуть». На Микитове «щастя», його тіло не скинули в рівчак на поталу здичавілим псам-людожерам. Поклали загорнутим у полотняне рядно в кимось вириту свіжу й не засипану ще могилу. На дні вже лежав небіжчик — якась жінка...

Не забарилася на цьому світі й Приська: померла від голоду й вона. Їй «пощастило» ще більше, ніж чоловікові Микиті. Для Приськи в глибині кладовища викопали «персональну» могилу.

Маруся Шаповал втратила під час голоду не лише батька й матір, а й п'ятирічного братика Петрика. Їла лободу й сьорбала гіркий сирітський «кандьор» під колгоспною клунею. Згодом Микитових сиріт забрала до себе його рідна сестра — Одарка Іванівна Побрус (Шаповал): її власні шестеро дітей померли в страшному 1933 році. Маруся називала тітку мамою, з нею і війну пережила.

Ставши дорослою, Маруся все подальше життя боялася зустріти на сільській вулиці пройдисвіта-односельчанина, котрого і по війні ще довго носив світ і який, здавалося, так ніколи й не змив того давнього бруду, що в'ївся в його тіло й душу. Та, врешті, жінка нікого не винила — ні «буксирну бригаду», ні владу.

Через 20 років після українського голоду, в 1953-му, з Москви в село дійшла вістка: помер Сталін. На той час Маруся вже була заміжня, народила двох дітей (за чоловіком Іваном мала прізвище Коркодим). Сталіна, звичайно ж, ніколи не бачила. Та щиро ридала від горя разом з усім селом. Більшовицька пропаганда зробила свою чорну справу — люди називали свого ката вождем народів...

Лише наприкінці 50-х років минулого століття Бубнівщинська сільська рада вирішила порахувати жертв голоду. Депутати заходили в кожну хату й зі слів записували імена померлих у 1932—1933 роках. Мартиролог вийшов аж надто сумний та довгий — голодом зморено 330 безневинних душ. У селі раніше було відомо про те, що з фронтів Другої світової війни в Бубнівщину не повернулося... також 330 дорослих чоловіків. Ці — з числа тих, хто вцілів від попередньої війни влади з власним народом — мору голодом і виселенням у Сибір. Для мобілізованих чоловіків села у 1941 році фронтом стали Волховські болота. Тут в оточенні полягла безвісти стрілецька дивізія Червоної армії, сформована в Яблунівському районі Чернігівської області (Постановою Верховної Ради УРСР 1935 року Бубнівщина була передана до сусідньої області на прохання сходу вцілілих після голоду селян — Полтавщина була обкладена значно вищими податками, ніж Чернігівщина). У вересні 1943 року село визволили від німців. Польовий військкомат іншої стрілецької дивізії, що проходила через село, забрав ще чимало чоловіків і скопом погнав на захід, не озброєних і навіть не переодягнених у військовий одяг. Армія поспішала до Дніпра. «Форсувати! Перепишемо на правому березі...» Під запізнілий перепис потрапили одиниці. Загиблих у холодних осінніх водах Дніпра в жодні списки фронтовиків не внесли. Замучених голодом у 1932—1933 роках українців влада також не обліковувала. Тому й вдалося приховувати справжню кількість жертв.

Час від часу з міста в Бубнівщину приїздять Микитові онуки, правнуки й праправнуки. Виполюють навколо могил бур'яни, підфарбовують хрести. Потім ідуть у Закуток. Микитове подвір'я заросло будяками. Не залишилося й сліду від його хати. Тільки ось пам'ять...

Володимир КОРКОДИМ,
онук Микити й Приськи Шаповалів.

с. Бубнівщина
Прилуцького району
Чернігівської області.

ДЛЯ ДОВІДКИ:

Історія села (спочатку тут був хутір) досить цікава. Ніколи в ньому не було пана. Жили громадою (общиною). З діда-прадіда «посполиті» й козаки Бубнівщини належали до Прилуцької сотні Прилуцького полку! Зі своїм полком виступили у Полтавській битві на боці гетьмана Мазепи й шведського короля Карла Дванадцятого. Битва та, як відомо, закінчилася перемогою царя Петра Першого, тому за московської влади історія Прилуцького полку замовчувалася. На кінець XIX століття село налічувало дві тисячі мешканців... Протягом двадцятого століття село майже спорожніло — 330 селян замучені голодом, ще стільки само не повернулися з війни. Потім — ще голод 1946—1947 років. Масово виїздили із села до міста. Людей не задовольняла колгоспна рабська праця за трудодні. Будь-якими шляхами тікали із села, подалі від нього. Сьогодні славетні бубнівські чорноземи майже нема кому обробляти. Сотні хат уже стерті з лиця землі чи позаростали бур'янами.

Чорноморські глибини зберігають давні кораблі, древні міста й таємниці Всесвітнього потопу

НА КУРСІ — ПІДВОДНІ СКАРБИ

Морське дно поблизу кримського узбережжя підводним археологам знане тим, що тут за віки мореплавства затонуло безліч античних і середньовічних вітрильників, кораблів часів Кримської війни, літаків, субмарин і військових суден періоду Другої світової війни. Останньою сенсаційною знахідкою стало ціле підводне місто під Тарханкутом. Науковці вважають, що віднайдений древній поліс — ще одне підтвердження теорії знаменитого океанолога Роберта Баларда, яку поділяє й низка відомих учених, про те, що Чорне море утворилося після Всесвітнього потопу, а частину Криму змили води Світового океану.

У пошуках древніх поселень, Ноєвого ковчега і «Вірменії»

Відомий знахідкою «Титаніка» Роберт Балард вперше побував у Криму три роки тому. Тоді він вивчав курси проходження античних торгових шляхів від Босфору до Херсонеса. Але вирішив дослідити чорноморське дно детальніше після низки цікавих знахідок, добре збережених завдяки чудовому природному консерванту — сірководню. Пройшов від Херсонеса до Карадага і всього за тиждень виявив разом з українськими вченими 412 кораблів, підводних човнів і літаків. Запущені в глибини підводні роботи, здатні занурюватися углиб на чотири кілометри, зафіксували на відеокамери найінтригуючіші об'єкти, серед яких протаранене (вірогідно, піратами) середньовічне візантійське судно з ідеально збереженими 160 древніми керамічними амфорами, що залягло на глибині 140 метрів під Севастополем, військове судно Російської імперії «Катерина Друга», загиблий у 1914 році в битві з німецьким крейсером «Гебен» мінний загороджувач «Прут», затонулий 1942 року радянський есмінець «Дзержинський», німецький бомбардувальник «Юнкерс-88», радянська субмарина «С-52», теплохід «Ленін» та багато іншого.

Сенсація. Недавно світ облетіла ще одна вражаюча новина: кримські драйвери на глибині всього 14 метрів знайшли на узбережжі Тарханкута залишки печерних помешкань із рівномірними вікнами й сходами-плитами та ціле поселення з будинками, храмами й шляхами, де вже виявили древній глек, жорна та чимало інших унікальних старожитніх раритетів.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Учені вважають, що місто поглинуло море 7,5 тисячі років тому внаслідок Всесвітнього потопу. Науковці гадають, що раніше на місці Чорного моря було неглибоке прісноводне озеро — цілісне з нинішнім Азовським морем. Після закінчення чергового льодовикового періоду води Світового океану піднялися так високо, що Егейське море розмило частину суші, утворило протоку Босфор, і бурхливо наповнило те правічне озеро, утворивши Чорне море. Оскільки його солоність удвоє менша, ніж в інших морях та океанах, теорія досить реалістична. Це підтверджують і численні морські черепашки, якими всіяні скелі Бахчисарайського і Білогірського районів. На їх вершинах археологи знайшли й чимало отворів від залізних кілець для швартування кораблів.

Багато дослідників вважають, що саме в Чорному морі варто шукати сліди древніх цивілізацій, зокрема, й залишки Ноєвого ковчега. Саме це сподівається довести наступного року під час чергової експедиції до кримських берегів і Роберт Балард, який має надію знайти нові аргументи того, що саме утворення Чорного моря стало підґрунтям біблейського опису Всесвітнього потопу й саме десь тут треба шукати ковчег Ноя.

Тим часом тривають нові сенсаційні знахідки кримських аквалангістів. Уже перші занурення драйверів під час серпневої підводної експедиції до ідеально збереженого корабля «Агнес Блейкі», затонулого під час Кримської війни на підступах до Балаклавської бухти на глибині лише 70 метрів, принесли співробітникам департаменту підводного спадку Інституту археології НАН України мушкет, гарматне ядро, шматок штурвалу й пляшку вина, які разом з іншими знахідками відправили на консервацію до Києва.

До речі, в цій експедиції брав участь Президент України, котрий торік взяв участь у піднятті з дна моря в цих самих місцях середньовічних амфор. Один з трофеїв, який Віктор Ющенко дістав на поверхню, керуючи штурвалом маніпулятора, спеціалісти оцінили в 100 тисяч доларів.

Останні новини з глибин

Днями завершилася спільна підводна археологічна експедиція українських і американських вчених, які досліджували Чорне море в пошуках затонулого в роки Другої світової війни транспортного корабля «Вірменія», який за масштабом трагедії називають чорноморським «Титаніком».

ДОСЬЄ

Більша за кількістю жертв катастрофа на Чорному морі сталася 7 листопада 1941 року. Тоді «Вірменію» атакував німецький літак-торпедоносець. Санітарний корабель пішов під воду всього за чотири хвилини. На борту «Вірменії», яка перевозила поранених із чотирьох госпіталів Севастополя і Ялти, перебувало понад сім тисяч людей. Врятуватися вдалося лише вісьмом.

Хоча сам корабель знайти не вдалося, вчені задоволені результатами роботи. Адже під час пошуків у глибині моря вони знайшли для подальших досліджень кілька десятків затонулих кораблів різних епох.

Це вже третя спільна експедиція Української академії наук і Американського університету міста Родайленда, фінансування якої взяли на себе США. Експедицію проводив департамент підводного дослідження НАН України й університет Родайленда. Океанографічне судно «Слідопит» Центру морських перевезень американського військового флоту має унікальну апаратуру, якої в Україні ще немає. А ще глибоководний і компактний підводний апарат «Роб» не мають аналогів у світі, тож це дає можливість з їх допомогою детально обстежити морське дно й проводити чудову за якістю відеозйомку об'єктів, що зацікавили вчених.

Американці відзначили, що хоча й побували у багатьох морях і океанах, але досі не бачили такої велетенської кількості значущих історичних об'єктів на такій незначній площі, як біля кримського узбережжя. «Ми знайшли стільки нового й цікавого у водах Чорного моря і сподіваємося, що в нас буде можливість повертатися сюди ще не один рік».

Проте не раз конфузили дослідників і прикрі наслідки нашої техногенної діяльності останніх десятиліть. Наприклад, дуже здивував усіх акванавтів звичайнісінький побутовий холодильник, знайдений аж за 100 метрів від берега. Як він потрапив так далеко від узбережжя, не можуть здогадатися навіть учені.

ДУМКА ФАХІВЦЯ

Для України ця експедиція особливо важлива, бо згідно з указом Президента, місце загибелі санітарного теплохода «Вірменія» після його знаходження буде оголошено підводним меморіалом. Адже на борту корабля в момент загибелі перебували тисячі наших земляків, зауважив начальник департаменту підводного спадку Інституту археології НАН України Сергій Вороною.

В архівах значилося п'ять точок, де могли знаходитися залишки «Вірменії», але всі вони виявилися недостовірними. Та місце загибелі «Вірменії» обов'язково виявлять нові пошуки. Цьому мають прислужитися й висновки вітчизняного гідрографічного судна «Почаїв», здійснені за допомогою геолого-графічного комплексу «Пошук»...

А знайдені об'єкти є великим досягненням у царині археології. Це візантійські торгові судна, кораблі, що затонули в період Першої світової війни, німецька субмарина Ю-18 часів Другої світової війни, та ще чимало цікавого для науки. Найцінніші артефакти з цих кораблів, як і все раніше та в майбутньому знайдене, започаткує велетенську колекцію Музею морської історії, що створюється в Севастополі. Музей стане базовим для реконструкцій та реставрації піднятих з морського дна унікальностей непересічної цінності.

Зухвалішають потрошителі дна

Але треба поспішати з пошуками підводних скарбів, зауважує Сергій Воронов, бо чорні аквалангісти навально знищують нашу історію. Вони нині особливо активно грабують пам'ятки, які дісталися нам у спадок від багатовікової історії цивілізації. Приміром, по частинах уже розкрадають англійський вітрильник часів Кримської війни «Агнес Блейкі», витягують із трюмів предмети побуту й навіть продукти харчування. Знаємо, що хтось підняв із корабля навіть старовинний унітаз і продав за шалені гроші. З теплохода «Ленін» встигли викрасти ринду, секстант, штурвал...

Кожні вихідні антикварні ринки Києва, Севастополя та інших міст поповнюються трофеями із глибин Чорного моря: іржавими якорями, штурвалами, риндами, амфорами... Все найцінніше скуповують майже без торгу вітчизняні й закордонні колекціонери рангом вище. Частішають випадки продажу різного озброєння. Часом на чорних ринках можна зустріти бажаючих продати непогано збережені кулемети й автомати. Підводні грабіжники не соромляться менжувати кортиками й шаблями, хоча такий гешефт підпадає під покарання.

ЕКСПЕРТИ СВІДЧАТЬ

Вартість кожної такої знахідки залежить від того, з якого корабля вкрадено річ й до якої історичної епохи вона належить. Найбільший попит і ціна предметів XVII—XVIII століть із бронзи й міді. Будь-який напис на штурвалі чи ринді автоматично збільшує їх вартість на порядок. Розпалюються апетити колекціонерів на найжаданіші предмети епохи Відродження, які нині покояться на морському дні.

Був випадок, коли з Каламітської затоки драйвери витягли навіть... танки, що затонули разом з німецьким транспортом «Санта-Фе». Правоохоронці одразу їх відібрали, та потім ... були вимушені повернути за рішенням суду: чорні аквалангісти підняли самохідні гармати за півроку до виходу закону про охорону культурної спадщини. Вони вважали, що продадуть раритетну механізовану зброю за мільйони, але бажаючих придбати іржаві залізяки не виявилося, бо провезти такі знахідки через кордон все одно не можна. Один із тих танків досі доїдає іржа в якомусь із дворів Севастополя. Втішає лише те, що чорним драйверам поки що не доступні глибини понад ста метрів, адже саме там, у сірчановодневому шарі, зберігається найбільша кількість головних цінностей нашого підводного спадку.

SOS!

Біда в тім, що сучасною кримською Меккою стають не лише платні покази туристам-драйверам під керівництвом досвідчених інструкторів найефектніших експонатів часів минулих воєн і катаклізмів. Поруч зухвало й невтомно орудують чорні аквалангісти, незважаючи на те, що під м'яким килимом водоростей міститься безліч небезпечних для життя боєзапасів — найбільше часу Другої світової війни. Вони не зважають на безпеку й «залізне» правило легальних клубів аквалангістів: «Дивись на все — не чіпай нічого».

З викинутими на берег після штормів снарядами чи гранатами в різних куточках узбережжя оперативно впоруються спеціалісти МНС. А те, що лежить на морському дні, навряд чи вдасться знешкодити навіть у найближчі десятиліття, кажуть рятувальники. Скільки саме затонуло кораблів зі зброєю й боєзапасами, що не розірвалися, скільки ще вцілілих авіабомб і морських мін лежить на морському дні, не скаже ніхто.

Однак члени Кримської федерації дайвінгу давно помічають зникнення боєзапасів у різних місцях узбережжя півострова. Особливо активним воно стало цього літа.

ФАКТ ДЛЯ РЕАГУВАННЯ

На німецькому транспорті «Wolga-Don», затонулому неподалік західного узбережжя Криму, «боєзапаси витягують із трюмів цілими пачками, а поблизу цього судна, де раніше лежали міни, вирито ями, а самі боєприпаси зникли».

Чи це не підстава знайти тих, хто переховує нині ці небезпечні для життя бомби і снаряди? Та хоча драйвери про ці пропажі одразу повідомляли в департамент охорони підводного спадку та СБУ й прикордонникам, невідомі нелегали продовжують свою кримінальну роботу понині.

Турбує й те, що кількість драйверів-самовольників невпинно зростає. За підрахунками активістів офіційних драйв-центрів, нелегалів уже стало щонайменше близько 80 відсотків. Саме стільки невідомих аквалангістів, що збираються не лише милуватися затонулими кораблями, оминає інспекцію археологічного нагляду при департаменті охорони підводного спадку, й не проходить обов'язкову реєстрацію занурень. А до неї ж прикладається інструктаж про те, як слід поводитися з предметами, що становлять археологічну й історичну цінність: не торкати нічого і в жодному разі не наближатися до вибухонебезпечних речей. За цим завжди слідкує під водою дайв-гід.

— Та «дикуни з ластами» послуговуються платною допомогою нерозбірливих у засобах заробітку кримчан, які бажають враз збагатитися промислом антикваріату чи смертельної начинки боєзапасів. Становище просто катастрофічне, — занепокоєний Сергій Воронов, — потрошителі затонулих кораблів діють у всіх регіонах Криму, і наслідки таких «екскурсій» свідчать: їх цікавлять і археологічний спадок, і боєзапаси.

Висновок. Треба негайно ставити надійну перепону сучасним піратам, адже на очах зникає те, що благополучно пролежало на дні десятиліттями й віками. Якщо безконтрольне занурювання до підводних об'єктів допустимо далі, то постанемо перед загрозою повного зникнення предметів старовини на незначних глибинах по всьому кримському узбережжі, яке, відтак, може стати нецікавим не лише нашим, а й іноземним дайвінг-туристам. Невже допустимо, щоб їм просто ні на що було дивитися в Криму вже невдовзі? Закони, що дозволяють покарати кримінальних любителів швидкого заробітку на підводних скарбах, в Україні є. Потрібно, щоб вони нарешті запрацювали.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Завершення комп'ютеризації шкіл за горами

ЧЕРНЕТКА

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій — істотний резерв підвищення якості та доступності освіти.

На початок 2006/2007 навчального року функціонували 21,4 тисячі загальноосвітніх навчальних закладів (з них 14,2 тисячі — у сільській місцевості). Однак забезпеченість їх комп'ютерними комплексами, за даними Міносвіти, на початок 2007-го становила лише 66 відсотків, а підключення до мережі Інтернет — близько 40 відсотків.

На інформатизацію ЗОШ цього навчального року в державному бюджеті передбачено субвенції обсягом 161,6 мільйона гривень.

Розглянувши результати аудиту ефективності використання цих коштів, колегія Рахункової палати дійшла висновку: управління ними міністерство здійснювало неефективно, безсистемно, без належного організаційного і нормативно-правового забезпечення та з порушенням законодавства.

Як наслідок, заходи Державної програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006—2010 роки щодо повного оснащення комп'ютерною технікою загальноосвітніх навчальних закладів та підключення їх до мережі Інтернет до кінця 2007 року не виконані. Рівень оснащення закладів комплексами становить 87 відсотків, підключення до мережі Інтернет — 78 відсотків, хоча у 2007 році згідно з планом поставлено 3194 комплекси.

У 2008-му, в результаті несвоєчасного прийняття Міносвіти управлінських рішень (стосовно проведення тендерних процедур, затвердження переліку шкіл, яким необхідно поставити комп'ютерну техніку) станом на 1 вересня на місцях понад 100 мільйонів гривень залишались невикористаними.

Однією з причин такого стану було неврахування Міносвіти висновків і пропозицій колегії Рахункової палати за результатами здійсненої у 2004 році попередньої перевірки.

Як встановили аудитори, Міносвіти та Мінфіном, на порушення вимог Бюджетного кодексу України, планування субвенції здійснювалось без затвердженої методики, критеріїв її розподілу між регіонами і об'єктами, обгрунтованих розрахунків. Це призвело до розподілу бюджетних призначень між регіонами та об'єктами в «ручному режимі».

За відсутності дієвого контролю з боку МОНУ управління освіти і науки низки облдержадміністрацій торік поставлено навчальні комп'ютерні комплекси до незатверджених Міносвіти закладів на загальну суму 4,1 мільйона гривень...

Аудитори відзначають відсутність єдиного системного підходу до розв'язання проблеми.

Прес-служба Рахункової палати.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

ХТО ОБРАЖАЄ ПЕДАГОГА?

Розквітає пихатість і вседозволеність

У статті «Хто ображає педагога?» («Голос України» за 05.09.2008 р.) редакція закликала педагогів обговорити тему: «Чому автор звернення до "Голосу України" не повідомив даних про себе? Кого і чого боїться педагог?». Гадаємо, відповідь проста: держава не гарантує захисту прав педагога, створення належних умов праці. За останні роки зміцнилась система вседозволеності, чванства чиновників, які вважають, що за їхню «працю» потрібно віддячувати хабарем.

Чи забуті випадки, коли перед завідувачем відділу освіти і його свитою стелили килимову доріжку; за кошти вчителів купували і вручали коровай, влаштовували обіди тощо? А один із високопосадовців обласного рівня до ранку гуляв у компанії молодих учительок... Керівники області їздили (і їздять досі) у ті ЗОШ, де панує показуха. Цього року на серпневій педагогічній конференції вчителів були одні заступники районного начальства. Така ось увага до нас, наших проблем.

Україні потрібен, вважаємо, міністр освіти і науки, який, окрім косметичного оновлення змісту нормативно-правових документів, змінив би роль і місце регіональних відділів управлінь освіти і науки. Потрібно провести безкомпромісну боротьбу з хабарництвом, зробити все необхідне для викорінення паперотворчості, показухи і необ'єктивної оцінки роботи педагога, приниження його людської гідності.

Члени районного комітету з прав захисту вчителя.

Гайсин Вінницької області.

Підтримував у досягненні мрії

СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ

Час стрімкий і нелегкий. Прогрес, здається, досяг апогею. Але чогось не вистачає в сьогоденні...

Звертаюся до свого минулого. І бачу там особистість, яка плекала з нас людей.

Пам'ятаю, коли вперше зайшов до нас у тісний, занедбаний клас високий сивочолий чоловік — учитель Климентій Петрович Сіроха. «Ми — сім'я, — сказав несподівано, — а це наш дім. Зробимо його затишним».

Він приніс інструменти, згодом завезли будівельні матеріали. Ми, підлітки, майже нічого не вміли, але вчитель терпляче показував, як робити те чи інше. І як же ми пишалися тим, що зробили власними руками!

Наш класний підмічав усі наші таланти та захоплення. Якщо хлопець хотів майструвати, допомагав йому, а для дівчаток-рукодільниць приносив нитки з незвичною назвою «муліне». І де він оте все брав?

Одного разу привів до класу медсестру. І три місяці ми опановували навички надання першої медичної допомоги, а коли здали залік — отримали посвідчення та нагрудні значки. Нам заздрила вся школа!

Потай ми називали свого учителя Макаренком — адже всі тоді читали і захоплювалися «Прапорами на баштах».

У той час кіно було справжнім святом для дітей. Але де взяти на сеанс п'ять копійок, якщо батькам-колгоспникам платили двічі на рік?! І тут виручив учитель: домовився із заготовачем, і ми здали зібрані в лісі жолуді та отримали перший у житті заробіток. За свої кревні переглянули всі нові картини.

З приходом Климентія Сірохи у нас з'явився драмгурток, а вчитель був і режисером, і постановником. Наші вистави мали неабиякий успіх. Одному з учнів учитель напророчив письменницьку долю і підтримував його в досягненні мрії. Вона збулася...

Учні Климентія Сірохи нині вирощують хліб, лікують людей, будують. Живуть, одне слово, багатогранним життям, уміють радіти не тільки своїм успіхам. Вони, здається, вирізняються людяністю, яку так вміло прививав їм учитель.

На жаль, його вже немає серед нас. Низенько вклоняємося його дружині та дітям Нілі, Римі, Віктору. Родина розуміла його, коли частину серця він віддавав іншим. Тим, хто нині плекає людину, варто стати хоч трохи схожими на Климентія Сіроху.

Іван ШЕРЕМЕТА, колишній учень Оринінської середньої школи.

Кам'янець-Подільський район Хмельницької області.

ПЕРЕРВА НА ДИСКУСІЮ

Аморальні етики не навчать

Прочитала матеріал Степана Бовтюка «Альтернатива бездуховності — віра» («Голос України» за 10.10.2008 р.). Не погоджуюсь з ним тільки в одному — роботу з етичного та морального виховання треба починати не з дітей дошкільного віку, а ... вчителів.

Погодьтеся, чого може навчити педагог, якщо сам не має Бога в серці?

Автор зазначає: «Побожна людина і на роботі, і в побуті ніколи вас не образить, не принизить вашої гідності, не обмовить».

Подивіться, що діється в школах: колеги ладні один одному «перегризти горло» за години; у присутності дітей з'ясовують стосунки, часто в грубій формі; у навчальних закладах процвітає сексотство, пліткарство; адміністрація намагається зіткнути лобами підлеглих...

То яку «Християнську етику» вони нестимуть дітям?

Передусім школа має стати високодуховним осередком навчально-виховного процесу.

Підбираючи кандидатів на посади директора, його заступників, треба враховувати їхню духовність, порядність, людяність. Тоді підлеглих з такими самими якостями підшукуватиме і адміністрація. Подібне притягає до себе подібне.

На моє глибоке переконання, абітурієнтів навчальних закладів слід перевіряти на моральність та наявність педагогічних даних, а не лише оцінювати суму знань з математики чи історії...

Тоді в педагогіку підуть ті, хто має дар Божий до благородної та відповідальної професії, ті, хто залучатиме учнів до християнської етики, високої людської моралі власним позитивним прикладом.

Вікторія МИЛОВИДОВА.

Київ.

УРОК ПОЕЗІЇ

Візит

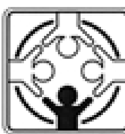
Домашня робота.
Тема: Дієслово.
Підійшов. Постукав.
Запитала.
Відповів.
Подумала, впустила.
Упурхнув. Присіла,
очманіла —Здивувалась.
Розмовляли:
слухала, питала.
Не повчав,
розказував, ділився.
Чаював, відпочивав.
Підвівся — Не пускала.
Запросила.
Не схотів лишатись.
Похитнулась, впала.
Зупинився.
Підійняв. Поглянув.
Поклонився.
Довелось прощатись.
Сумувала, плакала,
молилась.
Спочочило.
Сяяли-зорілі.
Запалало, запекло.
Творила — Відродилась.

Тетяна ВОЛОДАЙ.

Вишневе Київської області.

Мова засвоюється тільки в спілкуванні

ТВІР ТИЖНЯ

У школах національних меншин переполох: наказано викладати українською мовою основні навчальні предмети. На перший погляд, це логічно: у багатонаціональній країні всі мають досконало володіти рідною й державною мовами. Але домогтися цього не так-то просто.

Оскільки я викладав російську мову й літературу понад 30 років у молдавській школі, беру на себе сміливість вказати на помилку міністра освіти і науки й заспокоїти педагогів шкіл національних меншин.

Почну з прикладів. Перш ніж вирушити в далеку дорогу, добрий хазяїн нагодує і напоїть коня, перевірить справність воза, візьме із собою все необхідне і тільки тоді: «З Богом, вперед!».

У нашій системі освіти — все навпаки. До вересня 1969-го школи з молдавською мовою навчання Чернівецької області використовували програми й підручники з російської мови та літератури з Молдавської РСР. З боку військкоматів було багато нарікань на адресу цих шкіл, мовляв, призовники погано говорять російською. Чернівецький обком партії разом з облвно прийняли рішення: доручити інституту вдосконалення вчителів і викладачам філологічного факультету Чернівецького держуніверситету скласти програми з російської мови та літератури, наближені до програм російських шкіл.

У серпні 1969 року школи одержали такі проекти програм. Учителів суворо попередили: жодним чином не використовувати програми й підручники з російської мови та літератури з Молдавської РСР, а планувати свою роботу тільки за проектами нових програм. І це без відповідних підручників з мови та хрестоматій з літератури. Як навчати молдаван російської мови, для яких вона набагато складніша за французьку? Про це обласне начальство не подумало, а якщо там, нагорі, розуміли складність ситуації, то тим паче вважаю злим жартом, знущанням над предметами, вчителями та учнями. Лише через три роки (1972—1973) школи з молдавською мовою навчання повністю забезпечили відповідними підручниками й хрестоматіями. Але ж можна було не ставити воза попереду коней!

Уявімо, як виконуватимуть нинішній наказ міністра. Вчителі шкіл національних меншин навряд чи вміють вільно говорити українською. Тому викладатимуть свій предмет зрозуміло учням рідною мовою. Але навіть якщо викладатимуть тільки державною, то навряд чи учні стануть грамотнішими... Вочевидь, що шкоди від нововведення більше, ніж користі.

Щоб навчитися вільно говорити будь-якою мовою, необхідно щодня тренуватися, тобто говорити, говорити, говорити. Але у представників національних меншин немає таких умов. Тому доцільно влаштовувати після уроків різноманітні заходи і спілкуватися українською. Організатором має бути вчитель української мови та літератури. Для підвищення авторитету її треба надати йому статус заступника директора із позакласної роботи. Ставка (норма) вчителя української мови має бути не 18 уроків на тиждень, а лише 12. Адже він щодня повинен готувати й проводити позакласний захід українською мовою з учнями. Отже, у кожній школі має бути кілька вчителів української мови й кожен зі статусом заступника директора.

Василь ПЛЕВАН.

с. Купка Глибоцького району Чернівецької області.

Від редакції. А що думаєте про пропозиції читача Плевана ви, міністерські працівники, провідники ідеї міністра? А ви, регіональні виконавці? Із задоволенням надамо місце на газетній шпальті й вам, батьки та школярі.

Болючий прорив

Передплачую «Голос України» більше 15 років. Рідко пишу в газету, але тепер не можу не висловити своє обурення з приводу того, що творить наш уряд.

Пані Тимошенко у передвиборчій агітації обіцяла, що ПДВ на комунальні послуги буде відмінено. Та, як бачимо, про це нині ніхто й не згадує. Натомість ціни ростуть, як гриби після дощу. Вже дійшли до того, що плата за радіоточку з півтори гривні збільшилася до шести, тобто зросла вчетверо! Через захмарні ціни багато людей відмовляються від потрібних послуг, а держава від цього, на мою думку, не виграє, а більше втрачає.

Юлія Володимирівна каже, що у нас уряд професіоналів і ми робимо український прорив. Але зі всього видно, що цей прорив дуже боляче б'є українське населення.

Ростислав ЯКОВЧУК,
ветеран війни.

Рівне.

Кому потрібна така демократія?

Нині можна часто почути, що ми живемо у демократичній країні. Мені дуже цікаво, а що ж мається на увазі під словом «демократія»?

Не маю наміру вихваляти комуністичну владу: при ній позитивні моменти життя народу були перекреслені голодомором 30-х років, колективізацією, дефіцитами, резерваціями безпаспортних колгоспників...

Але ж і нинішня демократія аж ніяк не характеризується кращими умовами життя. Особисто я бачу її тортурами для старшого покоління і витравленням моралі з молоді.

Наприклад, екс-президент Л. Кучма, зруйнувавши економіку держави, кинувши народ у злидні, тепер витрачає мільйони доларів на святкування дня народження. А його родичі купують нерухомість за кордоном за неймовірні суми. В той самий час люди похилого віку злидарюють через мізерні пенсії — не вистачає коштів на звичайні харчі та необхідні ліки.

Чи не служить демократії цілодобова реклама пива, горілки, тютюну? Не рідко можна побачити, як учні четвертих-п'ятих класів курять і п'ють пиво. Та й мами з дитячими візочками також часто «забавляються» алкоголем і цигарками.

Стали звичайними явищами викидання новонароджених на смітник та злочинність неповнолітніх. Нас охоплюють епідемії СНІДу, туберкульозу, алкоголізму і наркоманії.

Отож упевнений, така демократія, яку маємо, народу не потрібна!

Андрій МУЗИЧЕНКО.

Дніпропетровськ.

Заслужений відпочинок мені не в радість

Добрий день, дорога редакціє!
Пише вам пенсіонерка. Я — із бідної сім'ї, жили ми — ледь кінці з кінцями зводили. Але я все-таки вчилася, у школі мій портрет був на дошці пошани. Закінчила педучилище, отримала диплом вихователя.

У той час в нашому містечку збудували великий дитячий комбінат, в якому виховувалося близько двохсот дошкільнят. Я працювала на його будівництві, потім нянею-санітаркою, а коли отримала диплом, мене зарахували на посаду вихователя. Ой, як нелегко мені було, бо норма дітей у групі 25, а насправді було 50. Це ж скільки шнурочків і гудзиків! Але справлялася. Хоча багато молодих педагогів не витримували і тікали на більш оплачувану роботу. Я ж дуже любила діток і свою професію, лиш турбувалася, чи не замало я даю їм знань.

У сім'ї також було нелегко, бо народила дочку — інваліда по зору. У 6 місяців уже зробили першу операцію, лікувалися то у Києві, то у Москві...

Проте я не здавалася і заочно закінчила дошкільний відділ педінституту імені Горького. Працювала методистом, уже сама вчила вихователів. Часто через пресу роз'яснювала молоді, яка хороша і почесна професія вихователя.

Згодом мене колектив обрав завідувачкою, на цій посаді я і працювала до виходу на пенсію. Маю звання «Відмінник народної освіти» та «Ветеран праці»: 35 років, два місяці і десять днів на одному місці.

І як результат — тепер я одержую пенсію у 680 гривень. З усіма перерахунками та добавками.

Отримаю пенсію, заплачу за комунальні послуги, а на їжу вже й не вистачає. А потрібно ще й одежину купити та й лікувати свій «деформований артрит», який ходити не дає. Отак відпочиваю на своєму заслуженому. Дуже хочу, щоб почули мене і таких, як я, наші керманичі і попіклувалися за нас.

З повагою,
Тетяна МОСКАЛЕНКО.

Таращa
Київської області.

У кожному слові — оберемок брехні та зазнайства

Газета «Голос України» — багатогранна і різнобічна. І поважає думку читачів. Тому я і вирішила висловити свою з приводу роботи нашого Прем'єр-міністра.

Мені на все життя запам'яталася подія, яка відбулася ще в роки моєї юності. У нашому селі жила одна жінка, яка дуже гарно і голосно говорила про те, яка вона чудова господиня. Завжди підкреслювала, що готує вона так, як ніхто більше, а в кімнатах у неї — стерильна чистота. Всі наші односельці слухали, аж роти порozзявляли. І ось якось мені довелося завітати до хати, де вона жила. Я очам не могла повірити: там був такий безлад, як ніде. Плита зальопана, ганчір'я брудне всюди валяється. Я вийшла і подумала: «Які ж є люди на світі...». А тепер побачила, що такі люди є й серед політиків. Вони вміють гарно та улесливо говорити, але в кожному слові — оберемок брехні, зазнайства й незаслуженої величі. Вони весь позитив спрямовують на себе, а негатив — на інших, щоразу підкреслюючи непогрішимість власної особи і не цінуючи людську совість. На всіх телеканалах щоденно чути «Я, Я, Я».

М. ВАСИЛЕНКО.

Одеса.

ФОТО З КОНВЕРТА

Щаслива сімейка, або Час обіду: мама прийшла, молочко принесла.

Фото Людмили ХВОЇ.

Чернігівська область.

ТВОРЧІСТЬ ЧИТАЧІВ

В осінній вечір 33-го

Сім'я сіда вечеряти за стіл, що край вікна,
І мати плач не втримала — нічого там нема.
За хатою город якій розлігся... Та пустий.
Зібрав все ворон проклятий. Бодай тебе, дурний!
Сім'я спуха від голоду в холодну сіру ніч...
І мати з цього приводу відкрила чорну піч.
Знайшла давно приховане... Щоб відігнать біду
Кукурудзиння зрощене товкли. Не врятувать сім'ю:
Сусід побачив жовтеньке зерно на тім столі,
Поніс чимдуж слівце своє сільраді й голові.
Наїхало тих щупальців і активістів теж...
Іздерли купку зеренців, а мати в крик. Авжеж...
Сім'я сіда вечеряти, а стіл пустий-пустий.
На завтра їм не бачити вже зранку день новий...

Вмирали люди...

Вмирали люди в тридцять третім,
Як мухи. Масово отак...
За що, скажіть, в році голоднім
Все вимітали по хатах?!!
Крихта до крихти, навіть горщик
Летів з полиці у мішок!
І не зважали активісти
На плач дітей, стогін жінок.
Їх стільки вулицями мерло...
І де ж подібне ще було?
Скільки людей отих нещасних
Під тином спокій свій знайшло...

Людмила ТКАЛІЧ.

Бобровиця
Чернігівської області.

Везуть наші дуби на пилорами

Як винищуються ліси в Україні, добре видно на території нашого Чечельницького району. В останні три роки у районі, мов гриби після дощу, з'являються пилорами (цехи з виготовлення паркету, вагонки та інших заготовок з деревини). Нині їх уже десятки.

Ріжуть вони наші дуби з ранку й до вечора. Працюють такі пилорами й у вихідні дні. Мабуть, їх власники поспішають один швидше за другого винищити ліси району. І казки про те, що вони взяли в оренду для розробки лісові ділянки або виграли на аукціоні лот на земельну ділянку, залишаються казками.

У районі створено чимало печей з перетворення деревини на вугілля. Його тут же розфасовують по мішках і везуть, як і заготовки з деревини, за кордон.

А скільки лісу вивозиться на паливо у сусідні райони! Хоча там площа лісів набагато більша, їхні керівники не живуть сьогоднішнім днем і дбають, щоб і після них щось залишилося.

Не потрібно бути великим економістом, щоб підрахувати, скільки лісу зникає у печах, на пилорамах і у деревообробних цехах за добу, місяць, рік... Щоб відтворити варварськи знищені ліси, нам потрібно, мабуть, усім районом день і ніч насаджувати, а потім ще кілька століть чекати результату. Та й надходження до бюджету від «лісового промислу», як не дивно, дуже й дуже мізерні. Про це свідчить хоча б той факт, що район є дотаційним.

Невже наша влада живе за принципом: «Після нас — хоч потоп!»? А що залишимо дітям та онукам? Трухляві пеньки столітніх дубів. А може, керівники не чують і не бачать, як попід вікнами райдержадміністрації і районної ради, важко ревучи двигунами, повзуть навантажені кругляком дуба ЗІЛи і Урали до пилорам. А звідти іноземні фури «Вольво» везуть наше багатство за кордон. І хто ж, нарешті, зупинить це варварство? Адже, наскільки мені відомо, це було основною причиною засухи 2007 року, від якої потерпів увесь район. І це ж може стати, не дай Боже, причиною повені у майбутньому.

Через «кумівство» і «дружбанство» ми втрачаємо не тільки ліси, а й рештки довіри народу до влади. А можемо втратити й Україну...

І. ІВАНОВ.

Чечельник
Вінницької області.

Відробила за двох, а пенсія — мізерна

Робочого стажу маю 43 роки, а пенсії отримую всього 618 гривень. Знаю таких, хто ледь набирає потрібні 20 років. Проте — парадокс — пенсію вони отримують більшу, ніж я! Де ж справедливість?!

Як отримаю оті копійки — не можу відійти тижнів зо два — плачу... Так прикро, що з мене сміються. Одразу згадую, як було важко працювати, коли діти були малі... Через хворобливість сина, доки не пішов до школи, довелося працювати двірником і вставати о 3 годині ночі. Жодного разу не була на лікарняному. Лише двічі перервала стаж, і то через переїзди. Тепер же одержую нарівні з тими, хто зовсім не працював. Якось навіть не віриться, що таке може бути.

У соцзабезі кажуть, що була мала зарплата. Але ж на той час вона була не така вже й мала — 90 або 110 рублів, за менше я не працювала.

Болить мені ще одне питання: у соцзабезі видали книжку «Ветеран праці», викликали, вручили, але для чого?! Я навіть у село за 30 км по ній не можу поїхати безплатно, а білет туди коштує більше 5 гривень — це для моєї пенсії страшні збитки.

Тетяна СІТАК.

Гадяч
Полтавської області.

ОГОЛОШЕННЯ

**Товарна біржа "Альянс"
оголошує аукціон з продажу майна ВАТ
"Дніпровського машинобудівного заводу"**

Лот №1 - Частина гуртожитку літ. А-5, розт. за адресою: м. Дніпропетровськ, пр.Гагарина,76, яка включає: на першому поверсі поз. 1-22, 24-40, 42, І заг. пл. 617,4 м^2; другий поверх поз. 1-37, І заг. пл. 647 м^2; третій поверх поз. 1-7, 19-24, І заг. пл. 267,6 м^2; четвертий поверх поз. 1-7, 19-26, І заг. пл. 268,6 м^2; п'ятий поверх поз. 1-8, 20-27, І заг. пл. 267,8 м^2; в підвалі поз. 1-3 заг. пл. 35,4 м^2; ганки літ. а, а^3, а^5; вентиляційна шахта літ. а6; загальне користування: ганок літ. а4; І поверх поз. ІІ, ІІ поверх поз. ІІ, ІІІ поверх поз. ІІ, IV поверх поз. ІІ., V поверх поз. ІІ. Початкова вартість - 8182800,00 грн., в т.ч. ПДВ. Аукціон відбудеться 23.12.08р. на товарній біржі "Альянс" за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Б. Хмельницького, 16 о 11.00. Заявки приймаються за адресою біржі. З майном можна ознайомитися з понеділка по п'ятницю, з 9.00 до 15.00 за місцем його знаходження. Для подання заявки учасник повинен сплатити реєстр. внесок - 17.00 грн. та гарантійний внесок - 10% від початкової вартості майна на р/р ТБ "Альянс" (код ЄДРПОУ 30010264, р/р 26000050600516, в КБ "Приватбанк", МФО 305299). Кінцевий строк приймання заявок 17.12.2007р. до 16.00. Контактні телефони організатора аукціону: (056) 7215920.

В доповнення до оголошення у «Голос України» № 218 від 14.11.2008 р. з продажу активів платника податків ДП «Луганськвугілля», балансоутримувач - ВП «Шахта «19-го з'їзду КПРС».

Лот № 3. Читати адресу нерухомого майна: Лутугінський р-н, с. Біле, вул. Карла Маркса, 8.

Довідки за телефоном: (0642) 34-43-23, 34-43-24.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 б) від 16.10.2008 у справі № 24/348-б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Оборонекспертиза» (03150, м. Київ, просп. Перемоги, буд. 22, кв. 23, код ЄДРПОУ № 31905335) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «Бігбудкомпані» (01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, буд. 13, код ЄДРПОУ № 35634804).

Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду м. Києва та ліквідатору протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) 07.08.2008 р. порушено справу № 4/40 про банкрутство ТОВ «Светал», код ЄДРПОУ 32687078, Полтавська область м. Кременчук, 101-й квартал, 3/б.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Болтіка Сергія Михайловича (36007, м. Полтава, вул. Ст. Кондратенка, буд. 6, пов. 2, тел. 67-72-11, ліцензія серії АВ № 34707712 від 07.07.2007).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

06.11.2008 р. господарським судом Сумської області (40011, м. Суми, пр. ім. Т. Г. Шевченка, 18/1) винесено постанову по справі № 6/194-08 про визнання банкрутом Дочірнє підприємство «Ресторан Україна» Закритого акціонерного товариства «Центральний універмаг» (м. Суми, вул. Червона площа, 3, ід. код 23823017, п/р 26004301703532 в СФ ЦВ ПІБ, МФО 337278) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Іваненко Наталію Олександрівну (40004, м. Суми, вул. Металургів, буд. 24, кв. 81). Кредитори мають право заявити свої вимоги до ДП «Ресторан Україна» у місячний строк з дня опублікування оголошення на адресу ліквідатора.

Постановою Господарського суду Черкаської області (18005, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 307) по справі № 10/4994 від 04.11.2008 р. приватне підприємство «Автотранс» (юридична адреса: Черкаська обл., Маньківський район, смт Маньківка, вул. Леніна, 167, код ЄДРПОУ 31898758) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Смілянця Сергія Миколайовича (ліцензія АБ № 176200), поштова адреса: 20300, Черкаська область, м. Умань, вул. Горького, 14. Тел./факс 8 (04744) 40860.

Господарським судом Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) 29.10.2008 р. винесено постанову по справі № Б11/314-08 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю "Гарант-2" (Київська область, Києво-Святошинський район, м. Вишневе, вул. Промислова, 5, код ЄДРПОУ 31025088) було визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Бородія Олександра Васильовича (ліцензія серії АБ № 271608 від 20.12.2005 р.) поштова адреса: 02068 м. Київ, а\с 48, телефон 8 (044) 223-86-37.

Заяви кредиторів з вимогами до банкрута приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

**До уваги акціонерів!
20.01.2009 р. об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Боженко, 87 відбудуться позачергові загальні збори акціонерів ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ВИДАВНИЦТВО "КИЇВСЬКА ПРАВДА" КОРПОРАТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДАК "УКРВИДАВПОЛІГРАФІЯ"
(місцезнаходження: 04136, м. Київ, вул. Маршала Гречко, 13).**

Порядок денний загальних зборів:

1. Внесення змін до статуту товариства (затвердження нової редакції статуту).
2. Про укладання товариством правочинів.
3. Про списання майна товариства.
4. Погодження загальними зборами товариства укладання договорів у поточному році.

Акціонери товариства можуть ознайомитись з документами, пов'язаними із порядком денним загальних зборів акціонерів, за адресою: м. Київ, вул. Боженко, 87.

Акціонери можуть надсилати свої пропозиції щодо порядку денного загальних зборів рекомендованим листом за адресою: 03150, м. Київ, вул. Боженко, 87 не пізніше, ніж за 30 днів до дати проведення загальних зборів акціонерів.

Реєстрація акціонерів для участі у загальних зборах буде здійснюватись 20.01.2009 р. з 10.45 до 11.00.

Відповідно до частини другої статті 79 Закону України "Про судоустрій України" Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про засідання комісії, яке відбудеться 04, 05 грудня 2008 року в приміщенні Верховного Суду України за адресою: м. Київ, вул. П.Орлика, 4, м. Київ. Початок засідання 04 грудня 2008 року та 05 грудня 2008 року з 10.00.

Порядок денний

04 грудня 2008 року

I. Атестація.
II. Розгляд матеріалів щодо надання рекомендації для обрання на посаду судді безстроково.
III. Розгляд ініційованих подань щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності та дисциплінарних проваджень.
VI. Розгляд скарг на рішення Кваліфкомісій.
V. Розгляд скарг на рішення ВКК СУ

04 грудня 2008 року

I. Атестація.
II. Розгляд матеріалів щодо надання рекомендації для обрання на посаду судді безстроково.
III. Звільнення у відставку.

Відповідно до частини другої статті 79 Закону України "Про судоустрій України" Вища кваліфікаційна комісія суддів України повідомляє про засідання комісії, яке відбудеться 11, 12 грудня 2008 року в приміщенні Верховного Суду України за адресою: м. Київ, вул. П.Орлика, 4, м. Київ. Початок засідання 11 грудня 2008 року та 12 грудня 2008 року з 10.00.

Порядок денний

11 грудня 2008 року

I. Атестація.
II. Розгляд матеріалів щодо надання рекомендації для обрання на посаду судді безстроково.
III. Розгляд скарг на рішення ВКК СУ.
IV. Розгляд ініційованих подань щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності та дисциплінарних проваджень.
V. Звільнення у відставку.

12 грудня 2008 року

I. Атестація.
II. Розгляд матеріалів щодо надання рекомендації для обрання на посаду судді безстроково.
III. Розгляд скарг на рішення Кваліфкомісій.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до п.2 ч.1 ст.2 Закону України «Про обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» Вищий адміністративний суд України повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання суддями безстроково:

Зеленського Володимира Вікторовича — суддею Харківського апеляційного адміністративного суду;

Катунова Владислава Володимировича — суддею Харківського апеляційного адміністративного суду;

М'ягкого Євгенія Вячеславовича — суддею Харківського апеляційного адміністративного суду;

Спаскіна Олега Анатолійовича - суддею Харківського апеляційного адміністративного суду.

01.10.2008 року прийнято рішення про ліквідацію приватного підприємства «Придніпров'є плюс»; ліквідатор — Діденко Є. В.; кредитори мають право заявити свої вимоги протягом двох місяців з дати публікації цього оголошення, шляхом звернення за адресою: 69035, м. Запоріжжя, вул. Волгоградська, буд. 26, тел. 343-343.

**Т о в а р н а Б і р ж а "З а х і д К о н т р а к т"
організовує біржові торги з продажу :**

- Майна філії Івано-Франківське обласне управління ВАТ "Ощадбанк":

Лот № 1 ТЗ - ВАЗ 21099, 2002 р.в. Ст. ціна 6 416,68 грн. з ПДВ. Торги відб. 23.12.2008 р. 0 10.00 год.

Дані ТЗ використовувався як інкасаційний автомобіль.

Наступні торги по мірі надходження заявок щовівторка з 10.00 год. до 12.00 год.

Для участі в публічних торгах (аукціонах) необхідно подати: заяву, копію документа про сплату гарантійного внеску в розмірі 10% від початкової ціни, ліцензійного збору в розмірі 0,1%, від початкової ціни, та реєстраційного збору в розмірі 34 грн. на р/р Біржі 26005060017932 в ІФФ Приватбанк МФО 336677, код ЄДРПОУ 33645531. Заявки приймаються на ТБ "Захід Контракт" за 3 робочі дні до проведення торгів. Більш детальну інформацію можна отримати за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Короля Данила, 16В (в приміщення агентства нерухомості "Янус") тел./факс: 8 (0342) 50-95-53

**ОГОЛОШЕННЯ
про проведення відкритих торгів**

1. Замовник торгів: ВАТ "Полтаваобленерго".
1.1. Юридична та поштова адреса: 36022, м. Полтава, вул. Старий Поділ, 5.
1.2. Контактні: телефон (0532) 516-146, факс (0532) 516-147.
2. Інформація про товари (роботи, послуги), що закуповуються:
2.1. Найменування: газ природний.
2.2. Кількість: орієнтовно 496 млн.куб.м.
3. Строк поставки: 2009 р.
4. Кваліфікаційні вимоги, яким повинен відповідати учасник торгів:
- внесення даних щодо учасника торгів до державного реєстру підприємств та організацій України;
- реєстрація учасника торгів, як суб'єкта підприємницької діяльності;
- підтвердження статусу платника податку на додану вартість;
- платоспроможність учасника торгів;
- наявність діючої ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом;
- погодження з основними положеннями договору;
- надання гарантій постачання газу у відповідному обсязі в разі отримання передоплати;
- відповідність наданої учасником торгів інформації положенням його Статуту.
5. Місце та спосіб отримання тендерної документації: 36022, м. Полтава, вул. Старий Поділ, 5, інвестиційний відділ, особисто або поштою (після надання копії платіжного доручення з відміткою банку про сплату коштів за тендерну документацію та при наявності доручення (для отримання особисто)).
5.1. Вартість тендерної документації: 1 800,00 грн. з ПДВ.
6. Місце та кінцевий термін подання тендерних пропозицій: 36022, м. Полтава, вул. Старий Поділ, 5, канцелярія ВАТ "Полтаваобленерго", 12 грудня 2008 р., 08.30 год.
7. Місце та дата розкриття тендерних пропозицій: 36022, м. Полтава, вул. Старий Поділ, 5, ВАТ "Полтаваобленерго", 12 грудня 2008 р., 11.00 год.
8. Надання тендерного забезпечення не передбачається.
9. Адреса обраної інформаційної системи у мережі Інтернет: www.nerc.gov.ua.

Постановою Господарського суду м. Києва по справі № 50/393 від 14.11.2008 р. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно ТОВ «Л.Є.Р.Торг» (01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 83; код ЄДРПОУ 34422705). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Нестеренка С. С. (07400, м. Бровари, вул. Гагаріна, б. 27, кв. 193). Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня виходу оголошення. Печатки, статутні та бухгалтерські документи банкрута вважаються втраченими.

ТОВ «Гранд Мелісса», код ЄДРПОУ 35524197 оголошує про ліквідацію за рішенням власників від 28.10.08 р. Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ, вул. Героїв Дніпра, 59, кв. 25, тел. 464-03-74.

Постановою Господарського суду Полтавської області (36000, вул. Зигіна, 1, м. Полтава) від 02.09.2008 року по справі № 4/179, визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Продком», адреса: вул. Жовтнева, 66, кв. 100, м. Полтава, 36029, код ЄДРПОУ 31495571, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Васіна Є. Є. (ліцензія № 271528 від 15.11.2005 р.), адреса: пр-кт Вавілова, 5, кв. 11, м. Полтава, 36004.

Постановою Господарського суду Полтавської області (36000, вул. Зигіна, 1, м. Полтава) від 26.08.2008 року по справі № 23/62, відповідно до ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», визнано банкрутом Приватне підприємство «АУА — Білдінг», адреса: вул. Опитна, 10, кв. 78, м. Полтава, 36009, код ЄДРПОУ 33458133, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Васіна Є. Є. (ліцензія № 271528 від 15.11.2005 р.), адреса: пр-кт Вавілова, 5, кв. 11, м. Полтава, 36004.

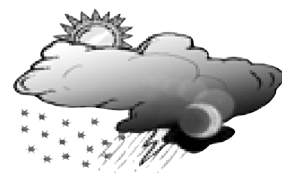
Господарським судом Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 128) Постановою від 13.11.2008 року по справі № 4/164 Приватне підприємство «ХАН» (79066, м. Львів, вул. Зелена, буд. 269, код ЄДРПОУ № 31588613, р/р 26005615075451 у ЛОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 325019) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Онушканича Ярослава Васильовича (ліцензія АБ № 271689 від 06.02.2006 р., адреса: 79031, м. Львів, вул. Стрийська, 71б, кв. 3).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня виходу оголошення.

ПАРАД ПОРАД

№ 223 (4473) П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2008

22 листопада у південній та східній частині вночі 4—9° тепла, вдень 8—13°, у Криму вночі 7—12°, вдень 14—19° тепла, на решті території протягом доби від 1° морозу до 4° тепла, у центральних областях 2—8° тепла. У Києві та області хмарно з проясненнями. Вітер переважно південно-західний, 7—12 м/с, вночі пориви 15—20 м/с. Температура протягом доби — від 4° тепла до 1° морозу.

ЦЬОГО ДНЯ, 21 ЛИСТОПАДА

❑ **1620.** Перші родини англійських переселенців висадилися в Північній Америці. ❑ **1783.** У Парижі відбувся перший політ повітряної кулі з людьми на борту. ❑ **1918.** У Львові встановлено польську владу. Уряд ЗУНР переїжджає до Тернополя. ❑ **1918.** У Києві народився Михайло Глузький, російський актор. ❑ **1941.** В СРСР запроваджено податок на холостяків, самотніх та бездітних громадян. ❑ **1943.** ОУН і УПА провели на Волині конференцію поневолених народів з метою створення антибільшовицького блоку. ❑ **1943.** Народився актор Михайло Голубович. ❑ **1947.** Генеральна Асамблея ООН ухвалила революцію про заснування Комісії міжнародного права ООН. ❑ **1983.** Померла письменниця Марія Романівська. Писала для дітей та юнацтва.

САД І ГОРОД

Попіл підживлює й розкислює грунт

На вулиці похолодало, і щоб у дачному будиночку було тепло й затишно, треба топити піч. А значить, накопичуватиметься попіл — цінне калійно-фосфорне добриво.

Попіл від спалювання деревини (як, до речі, й від листя, трав'янистих залишків) містить у легкодоступній для рослин формі калій і фосфор. У ньому є й деякі мікроелементи, необхідні для овочевих культур (магній, бор, сірка та інші). Попіл не містить хлору, тому його добре застосовувати під рослини, які негативно реагують на хлор: суниці, малину, смородину, картоплю. Для картоплі особливо корисний попіл з березових дров. Бульби краще розвиваються, містять більше крохмалю, а значить, стають розваристішими, самі ж рослини менше ушкоджує фітофтора. Калій із попелу засвоюється картоплею краще, ніж з будь-яких калійних добрив.

Використовують деревний попіл і для опудрювання та обприскування рослин від шкідників і хвороб.

Зберігати зібраний попіл треба в сухому місці, оскільки волога призводить до втрати калію та мікроелементів. Можна вносити попіл і під час перекопування грунту. На важких грунтах це роблять восени і навесні, а на легких супіщаних — тільки навесні. Норма внесення — по 100—200 г на квадратний метр. У столовій ложці — 6 г попелу, в гранованій склянці — 100 г, у півлітровій банці — 250 г.

Попіл удобрює й розкислює грунт, створює сприятливі умови для життєдіяльності грунтових мікроорганізмів, особливо азотфіксуючих бактерій. Внесення в грунт попелу підвищує життєздатність рослин, вони швидше приживаються при пересадці і менше хворіють.

СМАЧНОГО!

Гніздечко

Потрібно: 200 г грибів, цибулина, 2—3 яйця, 100—150 г твердого (або напівкопченого) сиру, 2—3 зубчики часнику, 2 варені морквини, 150 г рису, 200 г м'яса, 250 г майонезу, зелень.

Зварені шампіньйони підсмажте разом з цибулею. Остудіть. Зваріть рис, м'ясо, яйця. Салат викладаємо на таріль шарами. Перший — гриби з цибулею, затим натріть (або дрібно покришіть) яйця, наступний шар — натертий разом з часником сир. Морква, рис, знову сир з часником. І нарешті — подрібнене м'ясо (можна замінити варене м'ясо копченим). Кожен шар змастіть майонезом. Прикрасьте салат дрібно натертим жовтком і зеленню, або викладіть із грибів, моркви зелене гніздечко і притрусіть дрібно натертим сиром.

Наталія БОРИСПІЛЬСЬКА.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

У глиняному посуді страва має особливий смак

ГОСПОДИНЯМ НА ЗАМІТКУ

З'ясовується, глиняний посуд має здатність забирати з людей негативну енергію і наповнювати тією, яку глина отримала за довгі століття від сонця, повітря, води, землі — чотирьох першоелементів і стихій.

Якщо хочете здивувати свою сім'ю чи друзів смачними стравами, то саме час познайомитися з теракотовим посудом. Приготована у ньому їжа дуже корисна для здоров'я, оскільки він зроблений з червоної глини, яка виводить шлаки з організму і лікує багато хвороб.

У теракотовому посуді можна готувати м'ясо, рибу, овочі і випікати кулінарні вироби без додавання жирів. Технологія приготування їжі проста і не вимагає спеціальних знань.

Щоразу перед застосуванням посуд на 10 хвилин опустити в ємність з холодною водою. Приготовлені продукти помістити в нього, щільно закрити кришку і поставити в духовку, поступово нагріваючи, готувати при температурі 200—220° С від 35 до 55 хвилин. Готову страву вийняти з духовки і подати на стіл.

Для того, щоб теракотовий посуд вам довго служив, необхідно виконувати три умови: ніколи не ставити його на відкритий вогонь; не ставити відразу в гарячу духовку; мити в теплій воді, з невеликим додаванням мийних засобів.

У керамічного посуду багато корисних властивостей, які не мають вироби з порцеляни, фаянсу або кришталю. Структура кераміки така, що вона спочатку вбирає в себе вологу, а потім віддає її. Керамічний посуд уміє сам регулювати температуру і вологість. Причому робить це не гірше за термос. Наприклад, компот, залишений у такому глечику, буде прохолодним навіть на сонці, а чай або кава в керамічному чайнику будуть теплими протягом кількох годин.

Та й взагалі, керамічний посуд ідеально підходить для зберігання продуктів. Саме тому він споконвіку був популярним у селах. Молоко в глечику могло стояти і не киснути прочетверо діб, а варення і соління зберігалися в глечиках без кришок майже рік і не пліснявіли. Якщо засипати борошно або крупи в керамічний горщик, то жучки в ньому не заведуться. Крім того, він чудово може замінити каструлю. Порцеляна і фаянс у духовці лопнуть, а кераміка стане тільки міцнішою. Одне погано — керамічні вироби швидко вбирають в себе жир і їх дуже важко відмивати. Правда, цього недоліку позбавлений той керамічний посуд, який вкрили глазур'ю.

Тетяна ЛИТВИНЕНКО.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Він — видатний кулінар і чудовий лікар

АПТЕКА НА СТОЛІ

Часник, звичайно, — великий кулінар. Є страви, які без нього неможливо приготувати, а є такі, які із ним набувають зовсім іншого смаку. Але все-таки найбільше часник цінують за лікувальні властивості. Недаремно він занесений в календар ЮНЕСКО, як найважливіший продукт для здоров'я людини.

Унікальні властивості часнику пояснюються насамперед чудовим поєднанням у ньому органічних речовин, що мають лікувальну дію, а також вмістом цілої низки корисних макро- і мікроелементів.

За даними офіційної і народної медицини, часник допомагає при 94 хворобах. А «ліки» з часнику може приготувати кожен. Наприклад, при нежиті, що тільки починається, дуже корисно: з'їсти часточку часнику; подихати парами часнику; вкласти в обидві ніздрі (попередньо змащені вазеліном) намочені товченим часником тампони.

До речі, уникнути карієсу можна і без жуйки «Орбіт». Допоможе щоденне полоскання рота настоєм часнику.

Людям, які постійно працюють з приладами, що продукують іонізуюче випромінювання (ксерокси, комп'ютери, рентгенівські установки, ядерні реактори і т. п.), корисно регулярно вживати часник, його олію та вино.

Якщо ви швидко втомлюєтеся, рекомендується приймати перед їжею по 1 ст. ложці часнику, звареного з медом.

Бажаючим кинути курити, можна порадити такий засіб: приготувати суміш із сухого часнику і лобелії у співвідношенні 1:1, набити цією сумішшю цигарки і курити їх для послаблення залежності від тютюну.

При усьому цьому є маленьке «але». Щоб позбутися неприємного запаху, можна пожувати корінь петрушки або прополоскати рота натуральним коров'ячим молоком.

Ярослав ШЛАПАК.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

«Водяна» дієта

Позбутися зайвої ваги американські дієтологи рекомендують за допомогою «водяної» дієти, яка стає дедалі популярнішою на Заході.

Встановлено, що при нестачі рідини організм починає відчувати стрес і посилає сигнали у мозок, схожі із сигналами голоду. У результаті ми починаємо їсти у той час, як нам треба пити! Непотрібні у цей момент харчові речовини відкладаються у вигляді жиру у найзатишніших куточках нашого тіла. І куточки ці згодом перестають бути затишними...

Гіркоту втрати стрункої фігури ми намагаємося компенсувати молочною шоколадкою або виснажливими заняттями фітнесом. Насправді ж повернутися до початкового стану своєї фігури можна шляхом організації збалансованого споживання води.

Випиваючи щодня по 2—2,5 літра води (крім соків, чаю і кави), ми можемо позбутися відчуття голоду і скоротити кількість споживаної їжі (звичайно, при цьому варто обмежити і споживання жирних продуктів). Причому пити треба саме воду, оскільки навіть чай і кава містять активні речовини, що змінюють хімічний склад організму. А що вже казати про газовані напої, насичені шкідливими хімічними сполуками, які спричиняють додаткове зневоднення.

Отже, пийте воду! При цьому шкіра ваша завжди буде достатньою мірою зволожена зсередини і надійно захищеною від впливу морозу й сонячних променів, пересихання й злущування. Одним пострілом відразу вб'єте двох зайців — позбавитеся зайвого жиру й відновите свіжість шкіри!

Михайло ДВОРЕЦЬКИЙ,
лікар-дієтолог вищої категорії.

На сторінці використано інформацію Укрінформу.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2008 рік: для фізичних осіб — 6,00 грн. та 4,00 грн., для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам. 3054

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4 820094 010046